

25 қазан
РЕСПУБЛИКА
КҮНІ

Әртіы болсын!

Газет 2000 жылдан
шыға бастады

№ 42
(1253)

24.10.2025

Қоғамдық-саяси газет / Общественно-политическая газета

alatau.offset@mail.ru
alatau_gazeti
alatau_gazeti

МЕРЕКЕ АЯСЫНДА

ЕГЕМЕНДІК ПЕН ТӘУЕЛСІЗДІКТІҢ АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ ҚАНДАЙ?

ЕЛІМІЗДЕ 2022 ЖЫЛДАН БАСТАП ПРЕЗИДЕНТ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ
ТОҚАЕВТЫҢ ПӘРМЕНІМЕН ҚАЙТА АТАЛА БАСТАҒАН РЕСПУБЛИКА КҮНІ,
ЯҒНИ, 25 ҚАЗАН - ЖАЛҒЫЗ ҰЛТТЫҚ МЕЙРАМ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ. АЛ 16
ЖЕЛТОҚСАН – МЕМЛЕКЕТТІК МЕРЕКЕЛЕР ҚАТАРЫНА КӨШІРІЛДІ.

Сонымен, «егемендік немесе Респу-
блика күні» деген не?» дейтін болсақ, біз
сол уақытта Кеңестер Одағы құрамында
болғанымызды ұмытпайық. 1990
жылғы 25 қазанда қабылданған «Қазақ
Советтік Социалистік Республикасының
Мемлекеттік егемендігі туралы деклара-
циясына» сәйкес, Қазақстан толыққанды
тәуелсіздік ала алмады. Біз бұл құжат
бойынша одақтың құрамында қалдық,
басқаша айтқанда Мәскеуге әлі де
тәуелділік болды. Бірақ оның құрамынан
өз еркімен шығу құқығын сақтадық.

«Қазақ газеттері» сайты-
нда жарияланған журналист Ділназ
Шаймұратованың тарихшы Еділ Ноян-
мен жүргізген сұхбатында тарихшы та-
рапынан өте құнды пікірлер айтылған.
Тарихшының түсіндіруінше, қабылданған
Декларация – құжат, заң емес. Ал
тәуелсіздік – отарлықтан босап шығу,
еркіндік алу, қалаған мемлекетінді құру.
Егемендік – тәуелсіздікке қол жеткізудің
жолы. «Егемен» сөзі «гегемон» сөзінен
шыққан. Мағынасы – тәуелсіздікке
ұмтылу, өз тағдырынды, ішкі және сыртқы
саясатынды өзің шешу деген сөз

Алайда егемендік туралы деклара-
ция қабылданған күн мен Тәуелсіздік
алған күнді шатастырмаған жөн. Себебі
декларацияны қабылдағаннан кейін өз
Ата заңымызды құруға қадам бастық.
Сөйтіп 1991 жылы 16 желтоқсанда
«Қазақстан Республикасының
мемлекеттік тәуелсіздігі туралы»
Конституциялық заң қабылданды.

ДЕКЛАРАЦИЯНЫ СОЛ КЕЗДЕ ЖҰРТШЫЛЫҚ ҚАЛАЙ ҚАБЫЛДАҒАН?

«Декларация 1990 жылы жоғары
кеңестің 12-шақырылымында
қабылданды. Осы 12-шақырылымға
57 ғылым докторы мен профессоры
қатысты. Мен білетін 8 академик мүше
болды. Барлық ел декларация дайын-
дап жатты. Бізде де бастамашы топ
құрылған. Олар декларацияның бір үлгісін
алды да, біздің елге келетін нұсқаны жа-
сады. Оның ішінде «КСРО жойылса да,
сол бағытта боламыз. Мемлекеттік
тіл орыс тілі болады» деген дүниелер
жазылды. Әрине, ол кезде халықтың
көзі ашық, наразылықтар көрсетті.
Нәтижесінде бірқатар қазақ зиялыла-
ры жоғары кеңеске ашық хат жолдады.
Содан кейін жаңа комиссия құрылды.
Комиссияның басында академик Салық
Зиманов тұрды. Аз уақыттың ішінде
жобаны жасап шығарды. Ұмытпасам,
сессияның 3 күнінде 62 рет мінбеге
шыққан екен. Бір мәселе ұнамаса,
оны негіздеп, түзететін. Яғни құжат
ғалым адамдарымыздың қолдауынан,
ұсынысынан өткен. Бұл үшін қаншама
қажырлық қажет...», – деді тарихшы
Еділ Ноян.

Одақ құрамында жүріп, респу-
блика болып бөлінеді екенбіз, өзіміз ел
тағдырын шеше алады екенбіз дегенге
сенетіндер сол кезде аз болды. Өйткені,

Мәскеудің жетегіне үйреніп қалған
екенбіз. Айта кететін бір ғана мысал,
мемлекеттік органдарды қалыптастыруда
республика дербес болмады: егемендік
декларациясында «Қазақ КСР Бас
прокурорының кандидатурасын Респу-
блика Президенті КСРО Бас прокуроры-
мен келісе отырып ұсынады», - делінген.

Сонымен қатар Декларацияның
маңызы мен мәнін де жете түсіне
қоймаған сәттер болды. Ол кезде
қазақтардың үлесі елде аз еді. 16 млн.
халықтың 6 млн-дайы ғана қазақ бола-
тын. Сондықтан Мәскеудің ықпалы күшті
дейтіндер болды. Ал Салық Зиманов
сияқты ғалымдар егемендік Декларация-
сына да, тәуелсіздік Конституция жоба-
сын да дайындап, елге еңбегін сіңірді.

Қазір соңғы үш жылдан бері қайта

тойлана бастаған Республика күнінің
маңызын тереңірек түсіну үшін не
істеу керек? Ол үшін оны алдымен
жас ұрпақтың санасына сіңіру керек.
Мерекенің маңыздылығын қоғамда
көтеру керек. Тарихшылар айтқандай,
ең бастысы, бұл егемендік Деклара-
циясы болмаса, Тәуелсіздік тура-
лы заң болмайтын еді. «Декларация
тәуелсіздікке жол ашып берді» де-
ген түсінікті тарату - идеологияны
басқарып отырған азаматтардың
міндеті деп есептеймін. Сонда ғана
республика күнінің тарихи маңызын
біліп, мереке қасиетін сезіну болмақ.

Баян ТАҚАТАРОВА
«Алатау»

БАСПАСӨЗ – 2026

Жазылу бағасы:

редакция арқылы

1 жылға – 4 212 теңге.

«Қазпошта» арқылы жеке тұлғаларға

1 жылға – 6 550,96 теңге.

«Қазпошта» арқылы заңды тұлғаларға

1 жылға – 8 925,28 теңге.

Цена подписки:

через редакцию

на год – 4 212 тенге.

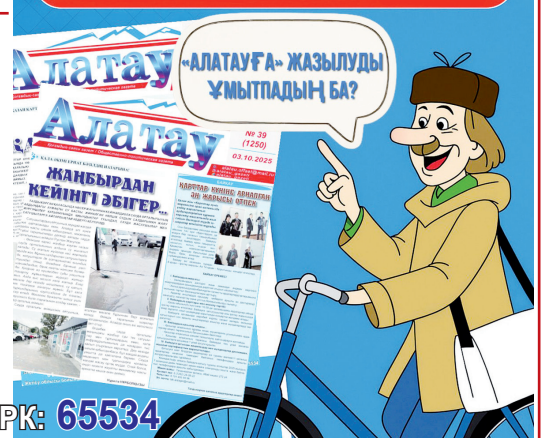
через «Казпочту» для физических лиц

на год – 6 550,96 тенге.

через «Казпочту» для юридических лиц

на год – 8 925,28 тенге.

2026 ГАЗЕТКЕ ЖАЗЫЛУ

Жетісу облысы бойынша жазылуы индексі: 15534 Подписной индекс для других регионов РК: 65534

ҚЫСҚА ДА НҰСҚА

ЖАҢА СКВЕР ҚОЛДАНЫСҚА БЕРІЛДІ

Облыс орталығы Талдықорған қаласының «Бірлік» шағын ауданында Республика күні қарсаңында және «Таза Қазақстан» бағдарламасы аясында жаңа сквер қолданысқа берілді.

Қалалық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық бөлімінің мәліметінше, заман талабына сай салынған демалыс орны биылғы жылдың сәуір айында басталып, мереке қарсаңында қолданысқа беріліп отыр.

Айта кетейік, жалпы ауданы 0,62 гектарды құрайтын демалыс аумағында балалар ойын алаңы, жаяу жүргіншілер жолы, түрлі демалыс орындары, заманауи түнгі жарық шамдар мен авто суару жүйесі орнатылған. Бүгінгі күні сквер аумағына газон егу жұмыстары аяқталып, енді ағаш көшеттерін отырғызу жұмыстары басталады. Осылайша скверге 175 түп ағаш егілмек. Оның басым бөлігі жапырақты және қылқан жапырақты ағаштар.

16,6 МЛРД. ТЕҢГЕГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР АНЫҚТАЛДЫ

Жетісу облысы бойынша Ішкі мемлекеттік аудит департаменті жыл басынан бері 57 аудиттік іс-шара өткізіп, 29 млрд теңгеден астам қаражатты тексерді. Нәтижесінде 16,6 млрд теңгеге бұзушылықтар анықталып, оның бір бөлігі бюджетке қайтарылды. Бұзушылықтарды жою үшін 56 нұсқама беріліп, бір нұсқама негізінде қылмыстық іс қозғалды. Заңбұзушылықтар үшін ондаған лауазымды тұлға жауапкершілікке тартылып, 38 млн теңгеден астам айыппұл салынды. Камералдық бақылау нәтижесінде 1 200-ден астам хабарлама жолданып, жоспардың 99 пайызы орындалды. «Онлайн бюджет мониторингі» арқылы 400-ден астам нысан қамтылып, жүз миллион теңгеден астам бұзушылықтар анықталды. Бұрынғы жылдардан қалған істер бойынша үш миллиард теңгеден астам сомаға 35 талап-арыз сотқа жолданды. Департамент бюджет қаржысының тиімді жұмсалуды қамтамасыз ету жұмысын жалғастыруда.

БАЛЫҚ ҚОРЫ КӨБЕЙІП КЕЛЕДІ

Жетісу облысында балық қорын сақтау және молайту бағытындағы кешенді шаралар жалғасуда. Биыл Балқаш және Алакөл көлдеріне 459 мыңнан астам сазан шабағын, ал кәсіпорындар арқылы қосымша 293 мың бағалы шабақты жіберу жоспарланған. Су айдындарын жас балықпен толықтыру жұмыстары жүйелі түрде жүзеге асырылып келеді. Көктемгі уылдырық шашу кезеңінде «Уылдырық шашу» және «Таза су айдындары» акциялары өткізілді. Соңғы акция барысында 17 км-ден астам ау құралдары жиналып, 6 тонна тұрмыстық қалдық шығарылды. Жыл басынан бері браконьерлікке қатысты 227 құқық бұзушылық тіркеліп, 12 азаматқа қылмыстық іс қозғалды. Сот шешімімен 10 адамға шектеу шаралары қолданылды. Қазір облыста 28 балық өсіру шаруашылығы жұмыс істеп, жыл соңына дейін 1200 тонна тауарлы балық өсіруді жоспарлап отыр. Мемлекет тарапынан жем құны мен техника шығындарына субсидиялар қарастырылған. Бұл шаралар ауылдық жерлердегі кәсіпкерлікті дамытуға және жаңа жұмыс орындарын ашуға мүмкіндік береді.

ЕСКЕРТКІШТЕР ЖӨНДЕУДЕН ӨТТІ

Талдықорған қаласындағы Ескелді би, Балпық би, Қаблуса жырау және Қабанбай батыр ескерткіштеріне жөндеу жұмыстары аяқталды. Қазан айының басында облыс әкімі Бейбіт Исабаев ескерткіштерді қалпына келтіру жұмыстары бойынша бірнеше ескертпе жасаған еді. Мердігер ұйымдар брусчаткаларды ауыстырып, гранит тастарды қайта төсеп, мүсіндердің бояуын жаңартты, маңайын абаттандырып, жарық шамдары орнатты. Қабанбай батыр ескерткішінің гранит қаптамалары жаңартылып, жазбалары қайтадан жасалды. Атқарылған жұмыстарды қала әкімі Ернат Бәзіл мен ардагерлер, Қоғамдық кеңес мүшелері тексеріп, құрылысшыларға алғыстарын білдірді. Ардагерлер мәдени мұраларды сақтау маңыздылығын атап өтті. Бұдан бөлек, облыста осы жылдың басынан бері Ұлы Отан соғысы ардагерлеріне арналған 112 ескерткіш жөндеуден өткен.

КӨКСУ ӨЗЕНІНДЕГІ ГРАВИЙ ҚАЗУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ ЗАҢДЫЛЫҒЫ ТҮСІНДІРІЛДІ

Жетісу облысы әкімдігі әлеуметтік желілерде тараған Көксу өзенінде гравий қазу туралы ақпаратқа түсініктеме берді. Еңбекшіқазақ ауданының тұрғындары ауыр техниканы тоқтатып, жолды жауып, наразылық білдірген болатын. Оқиға орнына полиция мен әкімдік өкілдері барған соң, қоғамдық тәртіп сақталды. Облыс әкімдігі қазу жұмыстарының коммерциялық емес, экологиялық мақсатта екенін мәлімдеді. Бұл шаралар өзен арнасын тазарту және жағалауды бекіту үшін қолға алынған. Негізгі мақсат – Ескелді ауданының Жаңалық ауылын су тасқынынан қорғау. Тұрғындармен түсіндіру жұмыстары жүргізіліп, рұқсат құжаттары көрсетілді. Қорытындысында, жергілікті халық жұмысқа келісім берді.

МАЛ ҚЫСТАТУ НАУҚАНЫНА ДАЙЫНДЫҚ ЖҮРІП ЖАТЫР

2025-2026 жылғы мал қыстату науқанына дайындық аясында облыста қыстақтар тексерілуде. Ауыл шаруашылығы және ветеринария басқармалары мен аудандық бөлімдерден құралған топтар қазанның 13-інен 29-ына дейін қора-жайлар мен мал азығы қорын тексерді. Көксу, Ескелді, Ақсу және Сарқан аудандарындағы жұмыстар аяқталды. Биыл облыс бойынша 2 млн 283,7 мың тонна мал азығы дайындалды, оның ішінде 1,3 млн тонна шөп, 335,6 мың тонна сабан және 203 мың тонна сүрлем бар. Жалпы, 2,2 млн тонна мал азығы қажет болса, қор жеткілікті. Облыстағы мал басы 2,76 млн-ға жетті. Шаруашылықтардың 60-70%-ы қыстақтарға орналасты.

(Ақпараттар ашық дереккөздерден алынды)

АККУМУЛЯТОР БАТАРЕЯЛАРЫНЫҢ ЖАҢА ТҮРІ ӨНДІРІЛЕ БАСТАДЫ

Жетісу облысында Республика күнінің қарсаңында «Қайнар-АКБ» зауытының жаңа өндірістік желісі іске қосылды. Мұнда резервте электр қуатын беруге арналған аккумулятор батареялары өндіріледі.

Салтанатты шараға Алматы облысының әкімі Бейбіт Исабаев қатысып, зауыт ұжымын қуанышты оқиғамен құттықтады. Әкім өз сөзінде жаңа жобаның облыс экономикасын дамытуға және жергілікті тұрғындарды жұмыспен қамтуға серпін беретінін атап өтті.

Жобаны іске асыруға 10 млрд теңге инвестиция тартылған. Келесі жылы шамамен 100 мың дана аккумулятор батареясы өндіру жоспарланып отыр, ал жұмыс орындарының саны 150 адамға дейін жеткізілмек. «Қайнар-АКБ» зауыты бүгінде өңірдегі ең ірі кәсіпорындардың бірі саналады. Мұнда 1200-ден астам адам еңбек етеді, ал өнімдері Италия, Польша, БАӘ, Ресей, Қытай және өзге елдерге экспортталады.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.
Фотосуреттерді түсірген: Дмитрий Ерофеев

КАНАЛДАР РЕКОНСТРУКЦИЯЛАНУДА

Жетісу облысында егістік алқаптарын тұрақты сумен қамтамасыз ету үшін ауқымды каналдарды реконструкциялау жұмыстары жүргізілуде. Су ресурстары және ирригация министрі Нұржан Нұржігітов облысқа жұмыс сапары барысында су шаруашылығы нысандарының жай-күйімен танысып, бірнеше ірі жобаның іске асу барысын тексерді.

Көксу ауданында Ислам даму банкінің қолдауымен жүзеге асырылып жатқан ирригациялық және дренаждық жүйелерді реконструкциялау жобасының бірінші кезеңі бойынша 9 канал жөнделуде. Бұл жұмыстар келесі жылы толық аяқталады деп жоспарланып отыр. Жобаның екінші кезеңінде тағы 157,8 шақырым канал қайта жаңғыртылып, суармалы жер көлемі 13,6 мың гектарға ұлғаяды.

Ақсу ауданында каналдарды бетондау жұмыстары 75 пайызға орындалып, келесі жылы толық аяқтау көзделуде. Бетондау нәтижесінде 11 мың гектар жерге тұрақты су жеткізілмек. Министр Нұржан Нұржігітов жобаларды уақытында аяқтау қажеттігін атап, аграрлық секторды сумен қамтамасыз ету министрліктің басты міндеті екенін мәлімдеді. Қазіргі уақытта су шаруашылығын дамытуға бағытталған жобалар өңірдің ауыл шаруашылығы әлеуетін арттыруға үлкен үлес қосып отыр.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі

ТЕКЕЛІ ҚАЛАЛЫҚ БИЛЕР АЛҚАСЫ САЙЛАНДЫ

Соңғы жылдары қоғамымызда қалыптаса бастаған Билер институтының негізінде әр өңірде билер алқасы құрылып, жұмыс істей бастағаны белгілі. Жетісу облыстық билер алқасы да Қазақ билер алқасы Жарғысының негізінде облысымыздың аудан-қалаларында жергілікті билерді сайлай бастады. Солардың бірі жақында сайланған Текелі қалалық билер алқасы.

Жиналысқа Текелі қаласының әкімшілігі тарапынан, құқық органдары тарапынан жергілікті сот, жергілікті полиция басшылары мен бірнеше қоғамдық ұйымдар басшылары қатысып, жақсы жаңалықтың куәгері болу мүмкіндігіне ие болды. Жиналыс барысында Текелі билер алқасының бірнеше өкілдеріне Жетісу Билер алқасының төрағасы Саржан Ержұманов куәліктер тапсырып, жұмыстарына мол табыс тіледі. Текелі қалалық билер алқасының төрағасы Талғат Жанболатовқа үлкен сенім артылып, қала мен оның төңірегіндегі орын алған мәселелерді ң оң шешімін табатынына сенім білдірілді. Жиналыс барысында көптеген мәселелер көтеріліп, ортаға салынды. Ең басты сұрақ: өсіп келе жатқан жас ұрпақ тәрбиесі мен оның бос уақыты, сондай-ақ мектептегі білім мәселесі болды. Осы жиналыстан толық мағлұматты газетіміздің келесі санынан оқи аласыздар.

«АЛАТАУ –АҚПАРАТ»

ЕСКЕЛДІ АУДАНЫ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНЫҢ КІТАПХАНАШЫСЫ ҮЗДІК АТАНДЫ

Ескелді ауданының Көкжазық ауылында жұмыс істейтін Айжан Нүсіп Қазақстанда өткен үздік жас кітапханашы байқауында жеңімпаз атанды.

Жетісу облысының мақтанышы Айжан бұл салада жеті жылдан астам еңбек етіп, ауыл кітапханасын нағыз білім мен мәдениет орталығына айналдырған. Айжан Нүсіп республикалық деңгейде өз жобасын ұсынып, ауыл кітапханасын заманға сай етіп жаңғырту идеясымен үздік деп танылды. Оның «Кітапхана – рухани орталық» жобасы қазылар алқасын таңғалдырды.

Айжан ауылдағы кітапхананы тек оқырмандар үшін емес, жастар мен қарттар арасындағы байланысты нығайтуға арналған кеңістік ретінде қалыптастырып келеді. Бүгінде Көкжазық аулыдық кітапханасында 15 мыңнан астам кітап бар, тұрақты оқырмандар саны 918 адамға жеткен. Кітапхана мен оқу мәдениетін дамытуға қосқан үлесі үшін Айжанға облыс әкімі мен мәдениет басқармасы алғысын білдірді.

Облыс кітапханалары бүгінде заманауи технологиялармен жабдықталып, түрлі мәдени іс-шаралар мен әдеби кездесулер ұйымдастырып, халықтың кітап оқуға деген қызығушылығын арттыруға жұмыс істеп келеді. Айжан Нүсіптің жеңісі Жетісу облысындағы кітапхана саласының жұмыс сапасын айқындап берді.

ПОРУЧЕНИЯ ТОКАЕВА БЕКТЕНОВУ ОБЕРНУЛИСЬ СРОЧНЫМИ МЕРАМИ

Премьер-министр Олжас Бектенов собрал членов правительства после ряда поручений со стороны президента Казахстана Касым-Жомарт Токаевым, передает КазТАГ.

Премьер-министр провел совещание с участием членов правительства, руководителей других государственных органов и организаций по вопросу исполнения поручения главы государства об упорядочении хода реализации программы экономических реформ в интересах граждан, - сообщили в пресс-службе премьер-министра. Холдингу «Байтерек» поручено в кратчайшие сроки внести предложения по дополнительным мерам поддержки малого и среднего бизнеса. По итогам совещания был принят ряд решений:

- * мораторий на рост цен на бензин АИ-92 и дизтопливо.

- * до конца I квартала в стране заморозили коммунальные тарифы.

- * решено исключить излишние ограничения по упрощенной налоговой декларации.

- * вдвое увеличить объемы дешевой ипотеки.

- * дешевые автокредиты для населения.

ТОКАЕВ НАЗНАЧИЛ ПОСЛА КАЗАХСТАНА В США

Магжан Ильясов назначен послом Казахстана в США, передаёт Tengrinews.kz со ссылкой на пресс-службу Акорды.

«Указом Главы государства Ильясов Магжан Жанбоатаулы назначен чрезвычайным и полномочным послом Республики Казахстан в Соединенных Штатах Америки, он освобожден от должностей чрезвычайного и полномочного посла Республики Казахстан в Соединенном Королевстве Великобритании и Северной Ирландии, чрезвычайного и полномочного посла Республики Казахстан в Исландии, Ирландии по совместительству», - говорится в сообщении.

Магжан Ильясов родился 26 августа 1974 года в Алматы. Окончил с отличием факультет международных отношений Казахского государственного университета мировых языков, магистратуру Школы государственно-

го управления имени Кеннеди Гарвардского университета США. Напомним, в конце сентября после поездки в Нью-Йорк Президент Касым-Жомарт Токаев освободил от должности посла Казахстана в США Ержана Ашикбаева.

УШЛА ЭПОХА: СКОНЧАЛСЯ ЗАСЛУЖЕННЫЙ ДЕЯТЕЛЬ ИСКУССТВ КАЗАХСТАНА ЮРИЙ АРАВИН

Казахстанская культура понесла невосполнимую утрату, ушел из жизни Заслуженный деятель искусств Республики Казахстан, кавалер орденов «Парасат» и «Отан», член Союза композиторов, профессор Юрий Петрович Аравин, сообщает Qaz365.kz.

Министр культуры и информации Аида Балаева выразила глубокие соболезнования семье, близким и коллегам выдающегося музыковеда, подчеркнув его огромный вклад в развитие национального искусства. Юрий Аравин посвятил жизнь сохранению и популяризации казахского фольклора. В 1970-е годы он вел серию теле- и радиопередач о народных композиторах и акынах, открывая широкой публике богатый мир традиционной музыки. Память о Юрии Петровиче Аравине навсегда останется в сердцах коллег, учеников и всех, кто любил и ценил казахскую музыку.

КАКИМИ БУДУТ СТИПЕНДИИ В КАЗАХСТАНЕ В 2026 ГОДУ

В Комитете высшего и послевузовского образования Министерства науки и высшего образования озвучили размеры государственных стипендий для студентов, магистрантов и докторантов в Казахстане с 1 января 2026 года, передаёт Tengri Education.

Как сообщили в ведомстве в ответ на официальный запрос редакции Tengrinews.kz, согласно постановлению правительства, размеры государственных стипендий составят:

- для студентов-бакалавров – 52 372 тенге;
- для обучающихся по педагогическим специальностям – 84 000 тенге;
- для магистрантов – 117 098 тенге;
- для докторантов – 262 500 тенге.

Кроме того, предусмотрены повышенные размеры государственных стипендий.

КОРОТКО ОБО ВСЕМ

ТОКАЕВ НАПРАВИЛ ПИСЬМО «ЖЕЛЕЗНОЙ ЛЕДИ»

Касым-Жомарт Токаев направил поздравительное письмо премьер-министру Японии Санаэ Такаичи, передаёт ТП. Президент поздравил Санаэ Такаичи с избранием на пост премьер-министра и пожелал ей успехов в реализации инициатив на благо Японии.

«Президент также выразил готовность приложить совместные усилия в целях дальнейшего укрепления казахско-японских отношений и вывода стратегического партнерства двух стран на новый уровень», - отмечает пресс-служба Акорды.

21 октября парламент Японии избрал Санаэ Такаичи новым премьер-министром страны. Ранее она возглавляла правящую Либерально-демократическую партию (ЛДП). Она получила наибольшее количество голосов и была избрана 104-м премьер-министром. Она станет первой женщиной на этом посту.

КОГДА БАНКИ КАЗАХСТАНА ВНОВЬ НАЧНУТ ВЫДАВАТЬ ИПОТЕКИ?

Эксперты на рынке жилья призывают казахстанцев не паниковать из-за паузы в ипотечном кредитовании. Специалисты считают, что она скоро закончится, передает «31 канал».

После повышения базовой ставки рынок ипотечного кредитования в Казахстане замедлился. Казахстанцы все чаще отказываются в займах, и многие задаются вопросом, надолго ли это.

Эксперты отмечают, что доля ипотечных сделок составляет около 30% от общего объема купли-продажи жилья, поэтому активность на рынке снизится, но резкого обвала цен не ожидается, скорее, произойдет умеренная корректировка стоимости. В ближайшие месяцы рынок жилья, по прогнозам аналитиков, будет находиться в стадии ожидания, но долго это, вероятно, всего, не продлится. Спрос на жилье остается высоким, особенно в крупных городах.

МОГУТ ОШТРАФОВАТЬ ЗА ВАШИ РЕПОСТЫ В СОЦСЕТЯХ

Ответственность граждан в Интернете обычно касается только их прямых сообщений и публикаций с нарушениями закона. Но теперь это может затронуть и репосты.

В Казахстане действуют меры наказания за оскорбления в соцсетях: от домовых чатов до комментариев под различными публикациями. За это может грозить штраф на сумму до 200 МРП (786 400 тенге в 2025 году). В скором времени подобные меры наказания могут последовать не только за размещение противоправного контента, но и за распространение — то есть репосты. Соответствующий законопроект «О профилактике правонарушений» прошел одобрение на пленарном заседании мажилиса 15 октября. Следует отметить, что пока подобной статьи нет в Кодексе об административных правонарушениях, но ее внедрение обсуждалось в рамках заседания.

ЭКС-МИНИСТР СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РАСКРИТИКОВАЛ РЕШЕНИЕ О ЗАПРЕТЕ ЭКСПОРТА ГОВЯДИНЫ

Бывший глава Министерства сельского хозяйства Казахстана, возглавляющий Мясной союз, Асылжан Мамытбеков подверг резкой критике решение правительства о запрете экспорта говядины. Он опасается, что эта мера может негативно сказаться на внутреннем производстве, сообщает Exclusive.kz.

На своей странице в Facebook Мамытбеков напомнил о введении экспортной квоты в сентябре (13,5 тыс. тонн), за которой последовал полный запрет на вывоз, включая страны ЕАЭС, уже в октябре. Мамытбеков обращает внимание на растущий импорт дешевого российского мяса, которое, по его информации, продается без уплаты налогов. По мнению эксперта, это свидетельствует о возможном резком сокращении внутреннего производства говядины. Стоит отметить, что за первые 8 месяцев года цены на мясо выросли на 23%, а в некоторых городах килограмм мяса доходил до 7100 тенге.

УРОКИ БЕЗОПАСНОСТИ В ШКОЛАХ

В талдыкорганской школе-гимназии им. Абая прошёл урок безопасности, организованный сотрудниками полиции. Встреча ребят с правоохранителями была направлена на профилактику правонарушений среди несовершеннолетних, а также формирование у школьников правового мышления и чувства личной ответственности, передаёт корреспондент Vestnik19.kz.

В ходе занятия представители правоохранительных органов обсудили с учащимися важность соблюдения закона, понимания границ дозволенного и осознания последствий собственных поступков. Полицейские призвали ребят уже с самого раннего возраста выбирать путь честности, уважения к окружающим и ответственности за свои решения.

БОЛЕЕ 100 ШКОЛ ПОСТРОИЛИ В КАЗАХСТАНЕ В 2025 ГОДУ

В правительстве Казахстана сообщили, что в 2024-2025 годах введено в эксплуатацию 359 школ на более чем полмиллиона мест, включая 173 школы в рамках проекта «Келешек мектептері», передает Ulysmedia.kz.

До конца года планируется открыть еще 92 школы, включая 44 в рамках проекта. Напомним, ранее сообщалось, что сотни частных школ могут закрыться в самых густонаселенных регионах Казахстана. Педагоги и повара учебных заведений как минимум с лета сидят без зарплаты, а у владельцев школ копятся миллионные долги за коммуналку и кредиты. Представители частных школ со всего Казахстана приехали в Астану, чтобы уже тут лично выяснить почему АО «Финансовый центр» про них забыл. Корреспондент Ulysmedia.kz тоже пытался выяснить причину возможного массового банкротства предпринимателей, но глава «Финцентра» раскрывать бухгалтерию очень не хотела.

(Все материалы взяты из открытых источников)

ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫН

ЦИФРЛАНДЫРУ – УАҚЫТ ТАЛАБЫ

Гүлнұр ЕРМҰХАНҚЫЗЫ

«Алатау»

Қазіргі таңда әлемнің дамыған елдері цифрлық технологиялар мен жасанды интеллекттің игілігін тиімді пайдалану арқылы әлеуметтік және экономикалық салаларды жаңа деңгейге көтеруде. Қазақстан да бұл үдерістен шет қалмай, мемлекеттік басқару мен еңбек қатынастары жүйесіне заманауи цифрлық шешімдерді батыл енгізіп келеді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев биылғы Қазақстан халқына арнаған Жолдауында жаңа цифрлық технологияларға ерекше басымдық беріп, халыққа көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің барлығын автоматтандыруды және ашық цифрлық платформа арқылы біріктіруді тапсырды.

Осыған орай, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мен өңірлік департаменттер еңбек саласындағы процестерді цифрландыруға белсенді кірісті. Бұл бағыттағы жұмыстар туралы және қазан айының соңғы жексенбісі Әлеуметтік қорғау жүйесі қызметкерлерінің мерекесіне орай ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Мемлекеттік еңбек инспекциясы комитетінің Жетісу облысы бойынша департаменті басшысы Батыр Молдахметовпен сұхбаттасқан едік.

– **Әлеуметтік еңбек саласында облыс бойынша Еңбек инспекциясының пәрменімен бүгінде қандай шаралар жүзеге асырылып жатыр?**

– Ең алдымен, еңбек қатынастарын реттеудегі ашықтық пен есептілікті арттыру мақсатында облыста «Еңбек шарттарын есепке алудың бірыңғай жүйесі» (ЕШЕАБЖ) аясында ауқымды жұмыстар жүргізілуде.

Ағымдағы жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша облыс аумағындағы 96 555 жалдамалы жұмыскердің 79 616 бойынша еңбек шарттары ЕШЕАБЖ-ға енгізіліп, жалпы 83% құрады.

Осы бағыт бойынша жұмыстың күшеюімен қатар, ЕШЕАБЖ-ға еңбек шарттарының есу қарқынына кәсіпорындардың штат кестесін бірыңғай цифрлық

ЖЕТІСУ Өңірінде ЕҢБЕК ҚАТЫНАСТАРЫН ЦИФРЛАНДЫРУ ІСІ Жүйелі жолға қойылуда. ЕҢБЕК ШАРТТАРЫН ЕСЕПКЕ АЛУДЫҢ БІРЫҢҒАЙ Жүйесіне (ЕШЕАБЖ) ЕНГІЗІЛГЕН Жұмысшылар саны ай сайын артып келеді. Сонымен қатар, міндетті сақтандыру мен ұжымдық шарттарды электрондық форматқа көшіру жұмыстары да жалғасуда. Бұл бастамалар әлеуметтік әділдікті нығайтып, еңбек саласында ашықтық пен тиімділікті қамтамасыз етпек.

белгілі. Осы бағытта Еңбек инспекциясы қандай жаңашылдықтарға бет бұрды?

– Иә, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың биылғы Жолдауында цифрлық технологиялардың рөлі ерекше аталып өтті. Президент еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуы үшін жасанды интеллект, цифрлық шешімдер мен бірыңғай электронды платформалардың маңызын атап көрсетті.

Осы тапсырмаларды іске асыру мақсатында ҚР Еңбек

Батыр Молдахметовтың құттықтау сөзі:

– Құрметті әлеуметтік-еңбек қорғау саласының қызметкерлері!

Сіздердің еңбектеріңіз – қоғамның тұрақтылығы мен азаматтардың әл-ауқатының кепілі. Әлеуметтік әділдік пен еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету жолында күн сайын аянбай еңбек етіп жүрген барша әріптестерді кәсіби мерекені құттықтаймын!

Цифрландыру дәуірінде біз жаңа мүмкіндіктерге жол ашып, халыққа көрсетілетін қызмет сапасын арттыруға күш саламыз. Әрбір еңбек адамының құқығы қорғалып, еңбегі әділ бағалануы – басты мақсатымыз. Еңбектеріңізге табыс, отбасыларыңызға амандық тілеймін!

платформаға толтыру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар да әсер етті.

Осыны ескере отырып, еліміздің бюджеттік ұйымдары ЕШЕАБЖ-ға еңбек шарттарын толтырумен барынша қамтылды. ЕШЕАБЖ-ға жалдамалы жұмыскерлерді толық енгізу бойынша жұмыстар жалғасатын болады.

Қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру шарттарын жасасқан кәсіпорындардың үлесін жеткізу бойынша облыстың жыл соңына дейінгі жоспары – 70% құрайды.

«Еңбекті қорғау және қауіпсіздік» АЖ жүйесінің деректері бойынша Ағымдағы жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша жүргізілген жұмыстардың нәтижесінде, облысымыздың 1598 кәсіпорны, немесе 68,9% Департаменттің үйлестіруімен сақтандыру шарттарын жасасты.

Жоспарды орындау мақсатында, аталған бағыт бойынша да жұмыстар жалғасатын болады.

– **Ал цифрландыру процесі Президент Жолдауынан кейін ерекше қарқын алғаны**

және халықты әлеуметтік қорғау министрі Светлана Жақыпова 2025 жылғы 10 қыркүйектегі Үкімет отырысында жаңа

тәсілдер туралы нақты бағыттар ұсынды.

Министр атап өткендей: «Мемлекеттік қолдау шараларын көрсетуге байланысты жергілікті деңгейдегі барлық бастапқы бизнес-процестер цифрландырылатын болады. Бұл бірыңғай жүйеде кадрлық іс жүргізуді, бухгалтерлік есепті, материалдық-техникалық базаны есепке алуды және контингентті

тіркеуді қамтамасыз етеді. Барлық мүдделі мемлекеттік органдар мен ұйымдар Бірыңғай цифрлық платформа арқылы әл-ауқат деңгейін жаңаша бағалауға мүмкіндік алады. Бұл қызмет сапасын арттырып, әлеуметтік жүйеге кәсіби кадрларды тартуға жол ашады».

Сондай-ақ, министр цифрландыру аясында «бұлтты бухгалтерия» принципін енгізуді ұсынды. Бұл шешім мемлекеттік органдардың қаржы және кадрлық есеп жүйелерін электрондық үкімет архитектурасымен үйлестіруге мүмкіндік береді.

– **Министрлік бастамалары өңірде нақты қандай жұмыстарға жол ашты?**

– Бұл бастамалардың нәтижесінде Жетісу облысында Бірыңғай цифрлық платформаны білім беру саласында толық енгізу жұмыстары басталды. Қазан айының алғашқы жартысында облыстағы 360 білім беру мекемесінің 91%-ы жүйеге қосылды. Қараша айында бұл көрсеткіш 100%-ға жетеді деп жоспарланып отыр.

Сонымен қатар, Еңбек инспекциясы комитетінің облыстық департаменті министрдің тапсырмасына сәйкес, 2025 жылдың соңына дейін бірнеше стратегиялық мақсат қойды. Біріншіден, ұжымдық шарттарды толық цифрландыру; екіншіден, ЕШЕАБЖ жүйесіне электрондық еңбек шарттарын барынша көп енгізу; ал үшінші мақсат, жұмыскерлерді жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру үлесін кемінде 70%-

ға дейін жеткізу.

Бұл жоспарлар қазірдің өзінде бекітіліп, нақты іс-шаралар кестесі бойынша жүзеге асырылуда. Сонымен бірге, орталықтандырылған есеп жүргізу жүйесі мен көші-қон процестерін басқарудың тиімділігі де артып келеді.

– **Цифрландыру әлеуметтік қорғау саласындағы кадрларға қандай мүмкіндік береді?**

– Ең бастысы, бұл әлеуметтік сала қызметкерлерінің жұмысын жеңілдету. Қағазбастылық азайып, есеп пен бақылау процестері автоматтандырылады. Бұл өз кезегінде қызметкерлерге негізгі миссиясы – халықпен жұмыс істеуге, әлеуметтік мәселелерді шешуге көбірек уақыт бөлуге мүмкіндік береді.

Бұдан бөлек, цифрландыру еңбек нарығында кадр сапасын бағалаудың жаңа жүйесін қалыптастырады. Әр қызметкердің біліктілігі мен өнімділігі нақты көрсеткіштер арқылы бағаланатын болады. Бұл әділ еңбекақы жүйесін қалыптастыруға, ал білікті мамандарды тартуға жағдай жасайды.

– **Батыр Қайыркенұлы, берген жауаптарыңызға рахмет. Әлеуметтік еңбек жүйесінде құқығы бұзылған қызметкерлерді қорғап жүргендеріңіз жауапкершілігі басым жұмыс. Осыған байланысты аталған саладағы қызметкерлерді алдағы мерекені құттықтаймыз. Еңбектеріңіз жемісті болсын деп тілейміз!**

P.S. Әлеуметтік-еңбек қорғау жүйесінің қызметкерлері – қоғамның ең маңызды тірегінің бірі. Олар адамдардың әл-ауқатын, еңбек қауіпсіздігін және әлеуметтік әділдікті қамтамасыз етеді.

Бүгінгі таңда цифрландыру мен жасанды интеллект олардың жұмысын түбегейлі өзгертуде. Енді әлеуметтік қорғау қызметі тек қағаз жүзінде емес, нақты деректерге сүйенетін, ашық, меңгеруге оңтайлы, әрі тиімді жүйеге айналып келеді.

Жетісу өңірінде жүзеге асырылып жатқан бастамалар – Қазақстанның цифрлық болашағына жасалған нақты қадам. Бұл қадамдар халықтың тұрмыс сапасын арттырумен қатар, еңбек саласында жаңа мәдениетті қалыптастыруға бағытталған.

САЛЫҚ ЖҮЙЕСІНДЕ КӘСІПКЕРЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫ НЕ КҮТІП ТҰР?

Нұри́ла НҰРБОЛҚЫЗЫ

«Алатау»

Жаңа жүйе бизнеске де, өзін-өзі жұмыспен қамтығандарға да жаңа талаптар қояды. Осыған байланысты Жетісу облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті басшысының орынбасары Сапар Сатайұлы Шайкеновпен 2026 жылдан бастап енгізілетін негізгі жаңалықтар жайлы сұрақ-жауап алмасқан едік.

– Биылғы жылдың 18 шілдесінде Президент жаңа Салық кодексіне қол қойды. 2026 жылы бізді қандай өзгерістер күтіп тұр, айтып өтсеңіз?

– 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап жаңа Салық кодексі күшіне енеді. Оған қатысты жұмыс 2024-2025 жылдары жүргізілді. Айта кету керек, жаңа Салық кодексі ауқымды салықтық реформаны алып келеді, соның нәтижесінде қазақстандық бизнес мүлде жаңа жағдайларда жұмыс істеуге тиіс болады. Сондықтан салық төлеушілеріміз осы өзгерістерге дер кезінде дайындалып, оларды барынша жылдам әрі ауыртпалықсыз еңсеруі қажет.

2026 жылдан бастап арнайы салықтық режимдер бойынша түбегейлі өзгерістер енгізілді, жеке табыс салығына прогрессивті мөлшерлемелер мен салықтардың сараланған ставкалары енгізілді, ҚҚС, КТС, әлеуметтік салық мөлшерлемелері өзгертілді, салықтық әкімшілендіру цифрландырылып, сервистік модельге көшу жүзеге асырылды. Сонымен

ҚАЗАҚСТАНДА 2026 ЖЫЛДЫҢ 1 ҚАҢТАРЫНАН БАСТАП ЖАҢА САЛЫҚ КОДЕКСІ КҮШІНЕ ЕНЕДІ. БҰЛ ЕЛ ТАРИХЫНДАҒЫ ЕҢ АУҚЫМДЫ САЛЫҚТЫҚ РЕФОРМА БОЛМАҚ. АРНАЙЫ САЛЫҚ РЕЖИМДЕРІНІҢ ҚЫСҚАРТЫЛУЫ, ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫ МЕН ҚҚС МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ӨЗГЕРУІ, САЛЫҚ САЛУДЫҢ ПРОГРЕССИВТІ ЖӘНЕ САРАЛАНҒАН МОДЕЛЬГЕ ӨТУІ ОСЫНЫҢ БАРЛЫҒЫ КӘСІПКЕРЛЕР МЕН ҚАРАПАЙЫМ АЗАМАТТАРДЫҢ САЛЫҚТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНЕ ТІКЕЛЕЙ ӘСЕР ЕТЕДІ.

шаруашылығы өнімін өндірушілер мен ауыл шаруашылығы кооперативтері үшін.

Жаңа Салық кодексінде олар оңтайландырылып, тек 3 арнайы салық режимі қалдырылды:

- өзін-өзі жұмыспен қамтығандар үшін;
- жеңілдетілген декларация негізінде;
- шаруа (фермерлік) қожалықтары үшін.

– Қандай категориядағы салық төлеушілер бұл салық режимдерін қолдануға құқылы екенін қысқаша айтып берсеңіз?

– Өзін-өзі жұмыспен қамтығандар үшін АСР (жеке тұлғалар): Жаңа режимді салық төлеушілер төмендегі шарттарға сәйкес қолдана алады:

- жеке кәсіпкер емес жеке тұлғалар қолдана алады;
- айлық табысы 300 АЕК-тен аспауы тиіс (1,3 млн теңге);
- қызметінде жалдамалы жұмысшыларды пайдаланбайды;
- бұл режимді қолдануға рұқсат берілген қызмет түрлерін атқарады (шаштараз, такси, штукатурлық жұмыс, тұрмыстық электроника мен аяқ киімді жөндеу және т.б., тізім әлі қаралуда).

Салықтан босатылған, тек әлеуметтік төлемдерді өздері төлейді (жалпы 4%: Зейнетақы – 2%, Әлеуметтік сақтандыру – 1%, МӘМС – 1%).

Төлемдер арнайы мобильді қосымша арқылы автоматты есептеледі. Интернет-платформа арқылы қызмет көрсететіндер үшін төлемдерді платформа операторлары жүргізеді. Қалалық байланыс желісі жоқ

- Табыс 135 000 АЕК-тен (550 млн тг) кем болса, бухгалтерлік есеп жүргізуден босатылады;

- 2026 жылдан бастап жалдамалы жұмысшылар саны бойынша шектеу алынып тасталды;

- Салық мөлшерлемесі (КТС/ЖТС) – 4%, маслихаттар бұл мөлшерлемені 50%-ға дейін көтере немесе төмендете алады;

- ҚҚС және әлеуметтік салық төлеуші емес.

Шаруа (фермерлік) қожалықтары үшін: Жаңа Салық кодексінде арнайы салық режимі сақталады. Біртұтас жер салығы жойылғандықтан, қожалықтар БЖС

төмендетіліп, 43 250 000 теңгені құрайтын болады.

– Корпоративтік табыс салығы бойынша салық төлеушілерді қандай өзгерістер күтіп тұр?

– Корпоративтік табыс салығының (КТС) мөлшерлемесі бұрынғыдай – 20% болып қалады. Алайда төмендетілген мөлшерлемелер енгізіледі:

- ауыл шаруашылығы өнімін өндіруші заңды тұлғалар мен аквакультура үшін: 3% (бұрын – 10%);

- ауыл шаруашылығы кооперативтері үшін: 6% (бұрын – 10%);

- әлеуметтік сала ұйымдары (коммерциялық емес ұйымдардан басқа) үшін: 2026 жылы – 5%, 2027 жылы – 10% (бұрын – 20%, бірақ КТС 100%-ға азайтылатын).

Сонымен қатар, мөлшерлемелер жоғарылайтын салалар бар:

- банктік қызмет (кәсіпкерлік субъектілерге несие беру кірісі есепке алынбағанда): 25% (бұрын – 20%);

- казино қызметі, ойын автоматтары залы, тотализатор және букмекерлік кеңсе қызметтері: 25% (бұрын – 20%).

КТС бойынша алдын ала төлемдерді

орнына ЖТС төлейді, сол шарттар мен мөлшерлеменен – табыстың 0,5%-ы.

– Биылғы жылы ҚҚС мөлшерлемесінің артуына қатысты көптеген талқылаулар болды. Осы орайда, қосылған құн салығын салу бөлігінде қандай өзгерістер болғанын айтып өтсеңіз.

– Иә, расында да, ҚҚС мөлшерлемесі 12%-дан 16%-ға дейін өсті. Сонымен қатар, дифференциалды мөлшерлемелер енгізілгенін атап өткім келеді.

Атап айтқанда, дәрі-дәрмектерді, медициналық бұйымдар мен медициналық қызметтерді өткізуге төмендетілген ҚҚС мөлшерлемесі белгіленді: 2026 жылдан бастап – 5%, 2027 жылдан бастап – 10%. Ауыл шаруашылығы өнімін өндіруші заңды тұлғалар үшін есепке жатқызылатын ҚҚС-тың қосымша сомасы 70%-дан 80%-ға дейін ұлғайтылады. Осылайша, ауыл шаруашылығы өнімдерінің бағасының өсуіне жол берілмейді.

Сондай-ақ шаруа қожалықтары үшін ҚҚС-тан босату шарасы сақталып қалды. Бұдан бөлек, ҚҚС бойынша есепке қою тәртібіне қатысты да маңызды өзгеріс енгізілді: 2026 жылдан бастап ҚҚС тіркеу шегі 20 000 АЕК-тен 10 000 АЕК-ке дейін

декларация тапсыруға дейін есептеу тәртібі өзгерді: алдын ала төлем сомасы декларация тапсырылмай тұрып мемлекеттік кірістер органдары арқылы автоматты түрде есептеледі. Сондықтан декларация тапсыруға дейін КТС бойынша есеп берілмейді, ал алдын ала төлемдер тек декларация тапсырылғаннан кейін көрсетіледі.

КТС сараланған ставкалары белгіленді КТС жалпы ставкасы жекелеген қызмет түрлерін қоспағанда, КТС 20% мөлшерінде белгіленген:

25% - банктік қызмет (қоспағанда) бизнесті несиелеу) және ойын бизнесі; 3% - а/ш өнімін, аквамәдениет (балық шаруашылығы) өнімін өндіру, сондай – ақ өз өндірісінің аталған өнімін қайта өңдеу және А/ш өнімін, аквамәдениет (балық шаруашылығы) өнімін өндіруші заңды тұлғалар алған осындай қайта өңдеу өнімдерін өткізу жөніндегі қызметтен; 6% - жоғарыда көрсетілген кооперативтердің қызметінен; 5% - 2026 жылы, 10% - 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап-коммерциялық емес ұйымдардан басқа әлеуметтік салада.

– Сапар мырза, берген жауабыңызға рахмет. Жұмыстарыңызға табыс тілейміз!

P.S. 2026 жылдан бастап күшіне енетін жаңа Салық кодексі – салық жүйесін жаңғыртуға бағытталған ауқымды реформа. Бұл өзгерістер салықтық ауыртпалықты әділетті бөлуге, бизнесті цифрлық әкімшілендіруге көшіруге және мемлекеттік қызмет сапасын арттыруға бағытталған. Арнайы салық режимдерінің оңтайландырылуы, ҚҚС және КТС мөлшерлемелерінің саралануы, есептіліктің жеңілдеуі барлығы елдегі салық мәдениетін жаңа деңгейге көтеруге ықпал етпек. Кәсіпкерлер мен салық төлеушілерге қазірден бастап жаңа ережелерге бейімделіп, ақпаратты толық меңгеріп, цифрлық құралдарды тиімді қолдануға дайын болғаны маңызды. Себебі алдағы өзгерістер салық төлеушілердің ашықтығын арттырып қана қоймай, ел экономикасының тұрақты дамуына да жол ашады.

қатар төлемдер, алымдар мен мемлекеттік қажардың саны қысқартылып, салық есептілігінің нысандары 30%-ға азайтылды.

– Арнайы салық режимдері бойынша көптеген талқылаулар болды. Жаңа Салық кодексінде бұл салада қандай өзгерістер енгізілді?

– Қазіргі уақытта Салық кодексі 7 арнайы салық режимін (АСР) қарастырады: патент негізінде, жеңілдетілген декларация негізінде, арнайы мобильді қосымшаны пайдалану арқылы, белгіленген шегерім негізінде, бөлшек сауда салығы бойынша, шаруа қожалықтары үшін, ауыл

жерлерде төлеуші өз бетімен есептейді.

Жеңілдетілген декларация негізіндегі АСР:

- Жылдық табыс шегі – 600 мың АЕК (2,5 млрд теңге);

- Барлық қызмет түрлеріне қолданылады, тек Үкімет бекіткен тыйым салынған қызметтерден басқа;

- ҚҚС төлеушісі емес;

- Декларация жартыжылдық кезеңде тапсырылады;

- Табыс 24 000 АЕК-тен (100 млн тг) асқанда, салық төлеуші салық салына-тын табысты жалақы сомасымен азайту құқығына ие;

Дүйсенбі - Понедельник, 27 қазан

ХАБАР

05.00 Сериал «Про веру»
07.00 «Оян!»
10.00 Мультфильм «Звериный рейс»
11.30 «Тақия. что в её голове?»
12.45 Кино. «Бітпейтін той»
14.00 Концерт «Өз елім»
15.30 Айтыс айнасы
16.00 Концерт
17.30 Сериал «Скажи правду»
19.30 Худ. фильм «Келінжан»
21.05 Худ. фильм «Келінжан-2»
22.40 «КешREC»
23.40 Телехикая «Qimyl dama»
00.40 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Той базар»
06.55 «Пүтіна»
07.50 «Koreميز-шоу»
08.50 Арналған арнайы шығарылым
09.10 спецвыпуск, посвященный дню Республики
09.20 Сериал «Ненавижу»
14.05 Сериал «Моя новая жизнь»
18.30«Басты жаңалықтар»
19.00 «Koreميز-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Сериал «Невский. Охота на архитектора»
01.20 Ночной кинотеатр. «Два цвета страсти»
04.00 «Той Базар»
02.30 «Басты жаңалықтар»
03.00 «Паутина »

КТК

07.05 «Әнім сен едің», ойын-сауық
07.40 «Өмір- сынақ», отандық телехикаясы
09.20 Худ. фильм «Личные счеты»
11.30 «Реальная мистика», реалити-шоу
14.00 Сриал «Поцелуй»
16.20 Сериал «Кольцо с рубином»
18.30 Сериал «Однажды в Чукурова»
21.00 Худ. фильм «Роза прощальных ветров»
23.10 Худ. фильм «Фото на недобрую память»
01.10 Сериал «Бессмертник»
02.40 Сериал «Кольцо с рубином»
04.10 «Өмір- сынақ», отандық телехикаясы. (қайталау)
05.30 «Әнім сен едің», ойын-сауық (қайталау)

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.50 «Саулықтың сыры»

09.00 Республика күні - мерекелік бағдарлама
11.00 «Бір шәугім шай»
11.40 «Әсем әуен»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «Единый народ»
13.35 «Абадан»
14.00 «Әзекжарды»
14.30 «Арнайы репортаж»
15.00 Д/ф «Апорт»
15.20 «Шашу»
16.00 «Әсем әуен»
16.20 «DARA LINE»
17.00 «Әзенді өлке»
17.30 «Әсем әуен»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир/
18.40 «Баспасөзге шолу»
19.00 «Әсем әуен»
19.30 «Ғибрат»
20.00 Айтыс
22.40 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио»
05.58 ҚР ӘНҰРАНЫ
06.30, 09.40, 03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
07.00, 02.40 «Time Vine»
07.30, 02.00 «31 әзіл»
08.30, 09.00 «Саумал»
08.40,09.10 «Күліп All» ойын-сауық
10.00 «Әділдік алаңы» ток-шоуы
11.10 Худ. фильм «Дивергент, глава 2: инсургент »
13.50 «Жизнь пи»
16.50 Худ. фильм «Шан-чи и легенда десяти колец»
19.50 «Робин Гуд: Начало»
22.20 Худ. фильм «Спаси рядового Райана»
03.20, 05.00 What's up?
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.02 Телехикая «Байтақ жерім»
07.00, 02.50 «Q-елі». Скetchком
07.50 «В гостях у смеха». Юмористический концерт
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
11.20, 21.00 Сериал «Стамбульская невеста»
14.00 «Саулықтың сыры» Бағдарлама
14.10 «Тастаймын-ау сені». Көркем фильм
16.20 «ҚАЗАҚША БИЗНЕС БРАЗИЛИЯДА». Көркем фильм
18.30 Сериал «Великолепный век. Хюррем»
23.00 «ТАЗАЛЫҚ УАҚЫТЫ». Реалити-шоу
00.00 «Әзілің жарасса...»
02.00 Сериал «ПОКА СТАНИЦА СПИТ»
05.00 Қызықты weekend

Сейсенбі - Вторник, 28 қазан

ХАБАР

05.00, 01.40 ҚР Әнұраны
05.00, 16.00 Сериал «Скажи правду»
07.00, 08.00, 08.55 «Оян!»
07.50, 18.00 Новости
08.35 «President»
10.30 Мультсериал «Барбоскины»
11.00 Реалити-шоу «Шеберлер шайқасы»
12.00, 20.00 Телехикая «Ғашықтың тілі»
13.45 Телехикая «Келінжан-6»
14.30 «Әлеумет»
14.50, 19.30 Жаңалықтар
15.00 «Әзекті»
15.30 «Дәстүр»
19.00 Жер-жаһан
21.45 Телехикая «Жарық күн»
18.30 Пульс планеты
22.40 «КешREC»
23.40 Телехикая «Qimyl dama»
00.40 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Паутина»
07.00 «Koreميز-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
11.55 «Давай поженимся!»
12.55 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koreميز-шоу»
14.30 «Qoslike»
20.00 «Главные новости»
20.30 Сериал «Невский. Расплата за справедливость»
01.20 Ночной кинотеатр. «Два цвета страсти»

КТК

07.05 «Мерекелік концерт», ойын-сауық
07.10 «Өмір - сынақ», отандық телехикаясы
08.40 «Еркебай»
10.10 «Роза прощальных ветров»
12.10 «Фото на недобрую память»
14.30 Сериал «Поцелуй»
16.30 Сериал «Кольцо с рубином»
18.30 Сериал «Однажды в чукурова»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Тест на беременность»
00.10 Сериал «Горький-53»
02.00 Сериал «Бессмертник»
03.30 Сериал «Кольцо с рубином»
04.15 «Өмір- сынақ», отандық телехикаясы.
05.30 «Мерекелік концерт»
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 «Бикен фест»
10.00 «Әсем әуен»
10.25 К/ф «Адақандар»
11.15 «Әсем әуен»
12.00 «Аман болайық» /тікелей эфир/
12.40 «Әсем әуен»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 аймақ»

ОБЪЯВЛЕНИЕ

27.11.2025 г, в 11.00 часов, по адресу: область Жетісу, г.Талдықорған, с.Еңбек ул. Гагарина 1А будут проводиться общественные слушания по Разделу «Охраны окружающей среды» для установи ко по сжиганию медицинских отходов ТОО «Утиль Эксперт» по трассе Уштобе, участок 40/1, области Жетісу.

Географические координаты участка и территории воздействия: 45°2'39.93" СШ, 78°14'4.32" ВД. Ссылка на онлайн конференцию: <https://us05web.zoom.us/j/8756510910?pwd=8uiA3t9Y3XZDYubJ8xMaQSvt0hr0NH.1&omn=88000957706> Идентификатор конференции: 875 651 0910 Код доступа: rjub6n2

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Утиль Эксперт», область Жетісу, с.Еңбек ул. К.Бухарова 13, тел. 87003081898, e-mail: bilyalova0109@gmail.com

Разработчик: ИП «Экология», тел. 8 777 343 34 66. г. Талдықорған, ул.Назарбаева 120/50, e-mail: Afanasieva_olga@mail.ru.

Ознакомиться с материалами проекта можно на сайте: ndbecology.gov.kz. ГУ «Управление природных ресурсов области Жетісу», Тел. 8 (7282) 32-62-67, 87771719039, e-mail: 7su_expertiza@mail.ru, г.Талдықорған, ул. Кабанбай батыра, 26.

Ссылка на сайт МИО <https://ndbecology.gov.kz> и на сайте инициатора <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>.

Замечания и предложения принимаются на сайте: ndbecology.gov.kz. в рубрике «Опубликованные слушания» и e-mail: 7su_expertiza@mail.ru

Сәрсенбі - Среда, 29 қазан

ХАБАР

05.00, 01.40 ҚР Әнұраны
05.00, 16.00 Сериал «Скажи пра правду»
07.00, 08.00, 08.55 «Оян!»
07.50, 18.00 Новости
08.35 «Народный контроль»
10.30 Мультсериал «Барбоскины»
11.00 «Бегом за деньгами»
12.00, 20.00 Телехикая «ғашықтың тілі»
13.45, 21.45 Телехикая «Жарық күн»
14.30 «Біздің назарда»
14.50, 19.30 Жаңалықтар
15.00 «Әзекті»
15.30 «Көзқарас»
18.30 Пульс планеты
19.00 Жер-жаһан
22.40 «КешREC»
23.40 Телехикая «Qimyl dama»
00.40 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Паутина»
07.00 «Koreميز-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
11.55 «Давай поженимся!»
12.55 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koreميز-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Сериал «Невский. Расплата за спра ведливость»
01.20 Ночной кинотеатр. «Два цвета страсти»
02.30 «Новости»
02.40 «Жаңалықтар»
04.00 «Той Базар»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.25 «Өмір- сынақ», отандық телехикаясы
09.00 Вечерние новости
09.40 Сериал «Горький-53»
12.00 Сериал «Тест на беременность»
14.30 Сериал «Поцелуй»
16.30 Сериал «Кольцо с рубином»
18.30 Сериал «Однажды в Чукурова»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Тест на беременность»
00.10 Сериал «Горький-53»
02.00 Сериал «Поцелуй»
03.30 Сериал «Кольцо с рубином»
04.15 «Өмір- сынақ»
05.30 «Мерекелік концерт», ойын-сауық
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
09.30 Новости (Область Жетісу)
10.00 «Мейірімсіз ұл»
10.25 К/ф «Біздің әулет»
11.15 «Әсем әуен»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/

12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 регион»
13.40 «Қылышсыз майдан»
14.30 «Ауылдан адам көшкенмен...»
14.45 Әсем әуен
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
15.20 «Шашу»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 К/ф «Құтқару операциясы»
17.00 «Дала сыры»
17.20 «Абадан»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир/
18.40 «Әсем әуен»
19.30 «Агро аймақ»
19.40 Әсем әуен
20.15 «Қарындас»
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 «Әсем әуен»
21.30 Итоговые новости (Область Жетісу)
22.00 К/ф «Үйде жалғыз емеспіз»
22.40 «Әсем әуен»
23.20 «Аман болайық»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30, 03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
06.50, 20.00 Информбюро (рус., каз.)
08.00, 01.40 «31 әзіл» ойын-сауық
08.30, 09.00 «Саумал»
08.40, 09.10 «Күліп All» ойын-сауық
09.40 Мультсериал «Пингвины Мадагаскара»
10.40 Мультсериал «Аватар: Легенда об Аанге»
11.40 Мультсериал «Губка Боб»
12.20 Худ. фильм «Жизнь прекрасна»
15.10 «Робин Гуд: Начало»
17.50 Худ. фильм «Никогда не сдавайся-2»
21.00 «Әділдік алаңы» ток-шоуы
22.10 Худ. фильм «Подводный капкан»
00.10 «Айдаһарлар шайқасы» телехикаясы.
02.40 «Time Vine» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «Bala battle»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.02 Телехикая «Байтақ жерім»
07.00 Телехикая «Жүрекке жазылған жол»
08.00, 00.00 Жаңалықтар
08.30, 00.30 Новости
09.00, 18.20 Сериал «Великолепный век. Хюррем»
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
11.20, 21.00 Сериал «Стамбульская невеста»
14.00 Сериал «Дикая роза»
15.10 «Саулықтың сыры»
15.20 «Әзілің жарасса...»
16.40 «Тазалық уақыты». Реалити-шоу
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости
23.00 «Тазалық уақыты». Реалити-шоу
01.00 Сериал «Пока Станица спит»
01.50 Жұлдызды шаңырақта
02.40 «Япырай». Скetchком
03.30 «Q-елі». Скetchком
05.10 Телехикая «Ата-ана. Бала-шаға-2»

Считать недействительным утеранный бланк ИБР
Россия № 0284884, ТОО «Даурен Т» БИН 240740023230

Нұрилла НҰРБОЛҚЫЗЫ

«Алатау»

АРДАГЕРЛЕР – ХАЛҚЫМЫЗДЫҢ ШЕЖІРЕ КІТАБЫН АРҚАЛАП КЕЛЕ ЖАТҚАН, ӨМІРДІҢ ТАЛАЙ ДАУЫЛЫН КӨРІП, РУХЫН СЫНДЫРМАҒАН АСЫЛ АЗАМАТТАР. ОЛАР – ЕЛ ТАРИХЫНЫҢ КУӘГЕРІ ҒАНА ЕМЕС, ОНЫҢ ТІРІ АЙҒАҒЫ. ӘРБІРІНІҢ ЖҮРЕК ТҮКПІРІНДЕ САҚТАЛҒАН ЖЫЛДАР ЕСТЕЛІГІ, ҰЛТ ЖАДЫНДА МӘҢГІ ЖАҢҒЫРЫП ТҰРАР ТАҒЫЛЫМ ІЗІ БАР.

ҚАРТТАРДЫҢ ДА ӨНЕРГЕ БАР ТАМАСЫ

Қарттардың өткен өмірі бір дәуірдің айнасы, бір ұлттың ұраны. Ардагердің әрбір сөзі – тарих, әрбір ісі – өнеге. Бүгінгі тыныштық пен бейбіт өмірдің тамыры дәл сол жандардың қажырлы еңбегінде, төгілген терінде, от пен оқтың арасынан аман шыққан ерлік жолында жатыр. Сол үшін де біз оларды қадірлеу арқылы өткенге тағзым етіп, келешекке сенім ұялатып отырмыз. Ардагерге құрмет – ел рухына құрмет. Себебі оларсыз

арқасында ұлттық өнер мен рухани мұра үзілмей, ұрпақтан ұрпаққа жалғасып келеді.

Қазан айының 1-і Халықаралық қарттар күні – мейірім мен құрметтің, ізет пен ризашылықтың мерекесі тойланған болатын. Осы күн аясында өткен әрбір іс-шара ардагерлерге деген алғыс пен сүйіспеншіліктің көрінісі.

Міне, сондай рухты мерекенің бір айғағы өткен газет нөмірлерінің бірінде жариялаған

өмірге деген сүйіспеншілігін паш етті. Әрбірі өз дәуірінің куәгері, өз заманындағы сахнаның саңлағы.

Сахна төрінде шырқалған әр әуен – жүректен шыққан шын сыр, өмірдің өзі. Ардагерлердің ән салған сәтінде көрерменнің көзіне жас үйіріліп, залды ерекше толқыныс кернеді. Себебі бұл әндер уақыттың үнін, ұлттың рухын жеткізді.

Іріктеу кезеңінен суырылып шыққан 17 өнерпаз қазанның 14-і күні өткен қорытынды гала-концертте өз таланттарын жоғары деңгейде көрсетті. Кешті Талдықорған қалалық ардагерлер кеңесінің төрағасы Керімбеков Ақшабай Дүйсенбекұлы құттықтау сөзбен ашып:

– Ардагердің әні – елдің жаны. Өнер – мәңгі өлмейтін рухтың айғағы. Сіздер – соның жарқын дәлелісіздер, – деп ізгі тілек білдірді.

Сахна төрінде қазақтың дәстүрлі әндерімен қатар, классикалық шығармалар мен заманауи туындылар шырқалды. Домбыра мен баянның үні, вокалды аспаптардың әуені бірігіп, залды бір сәтке уақыт тереңіне жетеледі. Ардагерлердің сахна мәдениеті мен орындаушылық шеберлігі жастарға үлгі болды.

ЖҮЛДЕГЕРЛЕР МЕН МАРАПАТ ИЕГЕРЛЕРІ

Өнер додасының көркін қыздырған қазылар алқасы – ел мәдениетінің жана-шырлары Нұрғалиева Дина Нұрғалиқызы, Есенгелдинова Сая Қабдыкенқызы, Боқашева Айман Көпесбайқызы. Олар қатысушылардың әрбір қимылынан, әрбір нотасынан жүрек жылуын сезініп, әділ бағасын берді.

Байқау жеңімпаздары:

Бас жүлде Доспанбетова Рая. Оның даусы тыңдарманның жүрегін елжіретіп, сахнаны нағыз рухани мекенге айналдырды. I орынды әуені нәзік, үні мөлдір, сахнадағы тұрысы айбынды Ардақ Ибраева иеленді. II орын «Ретро» тобы және трио: Елена Тетченко, Тамара Воробьева, Зухра Исакова сияқты ардагерлерге бұйырды. Олар ән арқылы достық пен бірліктің үнін жеткізді. III орын сахнада шынайылық пен рух биігін көрсеткен Дарияш Көңбай, Тұрсынғазы Жұманкөзов, Асхат Исатаевтарға берілді.

Ынталандыру сыйлықтары мен алғыс хаттар да өз иелерін тапты. Олардың қатарында сахнада ерекше жарқ еткен

Боқашева Айман Көпесбайқызы, Қайниса Мұхаметқали, Құланда Шабанбайқызы, Гүлмира Бостайқызы, Саяқ Көкенов, Дариға Аманғалиқызы және басқа да өнер иелері бар.

Бұл марапаттар бойында әншілік дарыны бар ардагерлердің өмір бойғы адалдығына, өнерге деген шексіз сүйіспеншілігіне берілген құрмет.

ҰРПАҚА ӨНЕГЕ, ӨНЕРГЕ ТАҒЫМ

– жастықтың жалынын, елдің еңсесін, өмірдің мәнін жеткізген ұлы үн.

Осындай мәдени жобалар ұрпақ сабақтастығын нығайтып, жас буынға ұлттық рухты сіңіреді. Ән арқылы атабаба аманаты, дәстүрдің алтын арқауы жалғасып отыр.

Жасы егде болса да, рухы биік бұл өнерпаздар өмірге деген құштарлықтың, өнерге деген адалдықтың нағыз үлгісі. Олар арқылы жастар тек өнерді ғана емес, адамдықты, еңбекті, елге қызмет етуді үйренеді.

елдің өткені тұл, бүгіні мәнсіз болар еді.

ҚАРТТАР – БІЗДІҢ ҚАЗЫНАМЫЗ

Қазыналы қарттарымыз ұлттың жүрегі, ел рухының ең биік шыңы. Олардың маңдайында уақыттың ізі, көзінде өмірдің нұры, жүрегінде халықтың үміті бар. Олар ұлттық болмыстың тамыры, дәстүр мен мәдениеттің алтын діңгегі.

Жасы ұлғайса да, жаны жас тұлғалар ән айтқанда үндері өмірге деген махаббатты, домбыра шалғанда саусақтары жастық шағының жалынды лебін сездіреді. Осы жандардың

байқау болмақ. Талдықорған қаласында өткен дәстүрлі «Ардагер әншілер байқауы» ән арқылы өмірге деген сүйіспеншілігін білдірген, өнер арқылы ұлт рухын асқақтатқан жандардың мерейін паш еткен мереке болды.

ӨНЕР – МӘҢГІЛІК, АРДАГЕР – ӨШПЕС ШЫРАҚ

Қазанның 8-і күні Талдықорған қаласындағы Ардагерлер үйінде өткен байқау – қарттардың жанына шуақ, көңіліне қуаныш сыйлаған ұлы мереке іспетті.

58 ардагер сахна төріне көтеріліп, ән мен күй арқылы

Бұл байқау тек ән жарысы емес, адам рухының салтанаты, өмірге деген сенімнің символы. Ардагерлердің сахнаға шыққан әрбір сәті ұлт жадындағы мәңгілік естелік. Олардың үні

Мұндай шаралар республикалық деңгейде кеңейтілсе – қарттарымыздың әлеуетін ашып, өмірге деген шабытын еселей түсері сөзсіз. Бұл – ұлт мәдениетінің өрісін кеңейтіп, ел рухының биіктеуіне жол ашады.

Тілші түйіні: Ардагерлер – ұлттың ұяты, рухтың шырағы, елдің айнасы. Олардың еңбегі мен ерлігі тарихымыздың мәңгі өшпес парағы. Ал олардың өнерге деген махаббаттары өмірге деген құлшыныстың айғағы. «Қарты бар ел – қазыналы ел» дейді дана қазақ. Расында, ардагердің бар болмысы – халқымыздың айнасы мен бейнесі. Сахна төрінде шырқалған әрбір ән – өткен мен бүгіннің, аға буын мен жас буынның арасындағы алтын көпір.

Ардагерлердің әні – ел жадындағы үміттің үні, рухтың биігі. Оларға тағзым – ұлттың мәңгілік рухына тағзым!

ЕСТЬ ЛИ ПОТОМКИ

КОРРЕСПОНДЕНТАМ ИА «ТОБОЛИНФО» УДАЛОСЬ ВСТРЕТИТЬСЯ С ДУЛАТОМ МАЛИКОВЫМ, КОТОРЫЙ УЖЕ НЕСКОЛЬКО ЛЕТ УТВЕРЖДАЕТ, ЧТО ОН ПОТОМОК УЧЕНОГО, ОСТАВИВШЕГО СЛЕД В ИСТОРИИ КАК КАЗАХСТАНА, ТАК И РОССИИ. ЗАМЕТИМ, ПО СЕЙ ДЕНЬ И ТАМ, И ЗДЕСЬ К УАЛИХАНОВУ НЕОДНОЗНАЧНОЕ ОТНОШЕНИЕ. ПОД ПУБЛИКАЦИЯМИ В СМИ ОБ УАЛИХАНОВЕ ТО И ДЕЛО ПИШУТ КОММЕНТАРИИ: «ОН РОССИЙСКИЙ РАЗВЕДЧИК», «ОН РАБОТАЛ НА ЦАРСКОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО»...

В этом году казахскому ученому-востоковеду, историку, этнографу, географу, фольклористу, переводчику, журналисту, путешественнику Шокану Уалиханову 190 лет. Примечательно, что его юбилей отмечается по стране повсеместно. Народ не забыл, он помнит подвиги Шокана, который остался в народной памяти, как образованный сын казахских степей, посвятивший свою непродолжительную жизнь изучению народов центральной Азии.

Родился Шокан Уалиханов в ноябре 1835 года. По одним источникам – в крепости Кушмурун, по другим, причем последним, – в урочище Кунтимес Костанайской области.

МЕСТО РОЖДЕНИЯ – КУНТИМЕС

Члены Костанайского ОФ «Жанашыр бол» отправились в пресс-тур «По следам Шокана Уалиханова», в котором приняла участие и я. Одна из целей – доказать, что местом рождения ученого является Кунтимес Сарыкольского района.

– В августе 1834 года возле озера Кайранкол проходил курылтай, где старшим султаном Аманкарагайского округа избрали Чингиза Уалиханова, – рассказал нам местный аскал Едилбай Ахменов. – Возле этого озера был расположен гарнизон, где базировался первый батальон первого Казачьего полка. Чингиз Уалиханов никогда не жил в гарнизонах, поэтому после избрания выбрал себе для устройства дома место в густом лесном массиве. Солдаты, выделенные помощником губернатора, полковником Шубиным, за короткий период построили роскошную усадьбу. И уже осенью Чингиз Уалиханов поселился здесь с молодой женой Зейнеп. Через год у них родился сын. В это время у супругов гостил народный певец Сегіз сері, в честь которого и назвали первенца Чингиза Уалиханова Мухаммедом-Канафией – это было настоящее имя знаменитого акына. Впоследствии рожденный ребенок Мухаммед-Канафия стал известен всему миру под именем Шокан.

Здесь же, в Кунтимесе, отец Шокана открыл в 1842 году медресе при мечети. Сейчас на месте, где она стояла, местные жители поставили небольшой памятник. Семья Уалиханова прожила в Кунтимесе 19 лет, и краеведы определили здесь 18 памятных мест, связанных с жизнью великого просветителя.

По словам общественника Динары Утебаевой, занимающейся историей и жизнью Шокана, старый колодец, что стоит здесь веками, до сих пор дарит чистую воду местным жителям. Когда-то рядом с ним находилась усадьба самого Чингиза, и этот колодец был важной частью ее жизни. В советские годы его бережно восстановили, и сейчас, словно хранитель древних времен, он остается полным живой воды, продолжая свою тихую службу людям.

С высоты птичьего полета можно разглядеть старинный оборонительный ров, защищавший поселок от внешних угроз. На въезде возвышается сигнальная вышка, немая свидетельница былых времен, когда-то ее огни предупреждали о приближении опасности.

– Юному Шокану неравнодушные волонтеры установили малую архитектурную форму, как напоминание о том, что именно здесь он начал свое путешествие в жизнь, – подчеркивает Динара Утебаева. – Кунтимес для него был больше, чем просто дом. Это было место, где он впервые ощутил связь времен, пульс своей родной земли. Этот маленький поселок был и остается тем местом, куда Шокан Уалиханов мысленно возвращался всю свою жизнь. Степь научила его видеть больше, чем казалось на первый взгляд, понимать глубину происходящего и находить красоту в простоте.

И хотя нам в результате пресс-тура удалось узнать многое, но путь Шокана Уалиханова, по-прежнему, хранит множество тайн. Его жизнь наполнена событиями и открытиями, которые еще предстоит исследовать. В ходе поездки мы познакомимся с жителем г. Кокшетау Дулатом Маликовым, который считает себя прямым потомком ученого. Мы решили не упускать возможность и встретились с Дулатом.

МАЛИК – СЫН ШОКАНА

Чокан Уалиханов был чингизидом – правнуком Абылай-хана и племянником Кенесары Касымова. Дед Чокана – Уали-хан – один из 30 сыновей Абылай-хана. У него также был старший брат – Булат Уалиханов, и младший – Жакып Уалиханов. На видном месте в семье Дулата Маликова висит картина с жети ата (дерево родословия), в котором написано: Аблайхан, Уалихан, Шынгыс, Шокан, Малик, Кабдеш, Сергали, Дулат, Уахит, Кайрат. Дулат Маликов: «Я потомок Шокана Уалиханова»

Дулат Маликов

По тем историческим источникам, которые есть, Малик является сыном Жакыпа, брата Шокана Уалиханова.

– Нет, это неправда. Почему? Я вам объясню. Айсары, с которой Шокан Уалиханов жил шесть-семь месяцев до смерти в Алтынемеле, – это наша прабабушка. Перед смертью Шокан написал своему отцу письмо на шагатайском языке арабской графикой, в котором просил, если с ним что-то случится, то Айсары нужно забрать в урочище Сырымбет. У казахов есть понятие «аменгерлик», когда братья должны жениться на женщинах, которые остались вдовами, – рассказывает Дулат

Маликов.

После смерти Шокана в Алтынемель едет родной брат Шокана – Жакып, который и привозит Айсары на север Казахстана. Здесь она родила сына Малика и двух дочерей – Рабигу и Марьям.

– Так вот Малик – это сын Шокана. Скажите, зачем нужно было ехать Айсары в Сырымбет, если бы она не была беременна?! Ее могли выдать замуж там, тем более, что она из рода торе и ей не было смысла уезжать далеко от родных, – продолжает Маликов. – Более того, в 1895 году в Сырымбет по просьбе Веселовского приехал однокашник Шокана Уалиханова Григорий Потанин. Основной целью было встретиться с Айсары, чтобы узнать о последних месяцах жизни ученого. Тогда он узнает от самого Шингиза, что Айсары к тому моменту была разведена с Жакыпом, так как не было в семье житья. Получается, что Шингиз сам развел Айсары с Жакыпом и ее с детьми поселил в отдельном доме

в имении своей матери. Там она жила с тремя детьми. Об этом рассказывали многие современники того времени.

Напомним, Шингиз Уалиевич Уалиханов – старший султан Кокшетауского округа, внук Абылай-хана, сын Уали-хана, отец Чокана Уалиханова. Общественный деятель, полковник и деятель Западной Сибири и Северного Казахстана служил в Кушмурунской крепости.

РОД ТОРЕ ПОД ЗАПРЕТОМ

Торе (каз. Төре) – потомки Чингисхана, составлявшие высшее сословие аристократической элиты, правившей в Казахском ханстве. Их также называли «Аксуйек». Только они имели право избираться на должность правителей Казахского ханства. Первые ханы из торе – Керей-хан и Жанибек-хан.

Такой титул они носили только до середины XIX века, пока институт ханской власти не был упразднен российской администрацией. В 1822-1824 годы, согласно Уставу Оренбургских и Сибирских киргизов, был издан указ об упразднении ханской власти, в ходе которой уничтожалась традиционная политическая структура казахов.

У Малика собран свой архив по Шокану Уалиханову.

– Именно принадлежность нас к торе сказалась и на нашей судьбе, и на том, что пришлось молчать и в царские, и в советские времена, – рассказывает Дулат Маликов.

– По моему мнению, после самой главной экспедиции Шокана Уалиханова от него царское правительство избавилось подобно отработанному материалу. Мы помним, что он совершил поход в Кашгарию и привез большое количество документов. Ему единственному удалось

оттуда уйти живым. Если верить версии, что он умер от туберкулеза, то возникают вопросы: почему так быстро? Он был молодым и должен был болеть хотя бы год.

По мнению Маликова, Шокан после жизни в Санкт-Петербурге, где писал отчет по своей экспедиции, многое узнал о правительстве и был недоволен его действиями, а те боялись, что он может препятствовать их политике. Он в то время был неугодным и для царского правительства, и для Кашагарии, откуда ушел живым.

– О том, что он был убит, я делаю вывод из записок Гутковского, который писал, что после смерти в Алтынемель приехал брат Шокана – Жакып, и он вел себя вызывающе и высокомерно. О чем это говорит? О том, что Жакып был уверен, что его убили. По казахским традициям Жакып для Тезек торе был сватом, однако он поехал, чтобы привезти Айсары, поэтому он являлся и зятем, а значит, он не должен был так себя вести,

– делится своими соображениями Дулат Маликов.

После таких выводов я поинтересовалась, почему он все эти годы молчал о том, что был потомком Уалиханова.

– Нам пришлось скрываться от царской власти, ведь не зря Малика сделали сыном Жакыпа. Это было нужно для того, чтобы царская власть ничего не смогла сделать с потомком Шокана. А потом наступила советская власть, когда потомки ханов подвергались гонениям. Ведь многие из торе не говорили о своем происхождении. Вспомните, что сделали с детьми царя Николая? О том, что мы из торе, начали говорить только с наступлением суверенного Казахстана. И то не сразу, потому что торе у нас никогда не приветствовался, – комментирует ситуацию Дулат Маликов.

Я напомнила о том, что советский казахстанский скульптор, заслуженный архитектор Казахской ССР, заслуженный деятель Казахстана Шота Уалиханов не раз утверждал, что нет прямых потомков Шокана Уалиханова.

– Да, я в курсе. Я у него много раз был дома, он нас радушно встречал и часто говорил: – «Мы-то с вами знаем правду...». Он был приближенным к первому президенту и ему так было выгодно, – продолжает свой рассказ Дулат Маликов. – Кстати, я же пытался сделать ДНК-тест и доказать, что я и мои братья прямые потомки. А они – троюродные-чтерхродные, но именно потомки Жакыпа этого не захотели. Получается, им это выгодно. Пока я не могу доказать документально, но все, кто из нашего рода, знают, что я потомок и продолжатель рода Шокана. Одна из тех, кто слышала о потомке Шокана Уалиханова – 90 летняя Кабира апа, живущая в Кокшетау. Шакипова является снохой потомков брата Уалихана

У ШОКАНА?

90-летняя Кабира Шакипова всегда знала, что у Шокана есть продолжение рода.

— Из уст в уста у нас в роду рассказывали, что у Шокана Уалиханова остался сын Малик и что эта ветвь не умерла и имеет продолжение. Но об этом не было принято трубить в советские времена, — рассказывает Кабира апай. — Сейчас же все торе об этом говорят.

РОДОВОЕ КЛАДБИЩЕ

Все потомки торе на севере Казахстана считают своим родовым кладбищем то, которое находится в Сырымбете. Но и

Потомки Шокана

оно не раз подвергалось вандализму. Например, когда умерла бабушка Айғаным, то был установлен надгробный камень.

— В 20-30 годы это надгробье поломали и использовали на скотоводческой базе. Все потомки Аблайхана лишились надгробий. Мои предки ходили и читали коран чуть ли не под покровом ночи,

Бабушка растила их одна. Она нам всегда рассказывала, кто наш предок и какая кровь течет в наших жилах, — заостряет внимание Дулат. — Но при этом говорила, что, выходя из дома, мы должны молчать об этом, потому что общество неправильно поймет. Этот страх в нас вкладывали с детских лет...

Сегодня Дулат и его мама жалеют, что не записали свидетелей, что не сохранили доказательства того, что они потомки торе. Основательница музея в Сырымбете Кульпан Хайруллина брала письменное интервью у старожилов, в которых те говорят, что Малик — сын Шокана. Когда она собирала сведения

для музея, не было телефонов, ксероксов, но были воспоминания всех тех, кто жил в Сырымбете. Некоторые рукописи хранятся в семейном архиве Дулата Маликова.

Напомним, усадьба Айғаным была построена в XIX веке. Она состояла из дома с гостиной, школы, мечети,

ТАМ, ГДЕ ОБРЕЛ ПОКОЙ

Пресс-тур завершился там, где Шокан провел последний год своей жизни.

После возвращения из Петербурга Шокан участвовал в подготовке судебной реформы, написал статью «Об эмиграции казахов». Переживая за судьбу своего народа, он выставил свою кандидатуру на должность старшего султана, но, столкнувшись с несправедливостью системы, отказался от должности, сославшись на здоровье.

По историческим данным, некоторое время Шокан служил переводчиком в отряде Черняева, стремясь помочь своему народу избавиться от кокандского ига. Однако, потрясенный жестокой расправой Черняева над мирными жителями, с разочарованием покинул экспедицию. Доехав до Алтынемеля, Валиханов заболел и был вынужден остановиться у дальнего родственника Тезека Нуралина, где познакомился с его двоюродной сестрой Айсары. Осенью 1864 года Шокан женился на ней.

Однако его подорванное здоровье не выдержало ударов судьбы, и в 29 лет Шокан умер в тишине родных степей вблизи Алтынемеля.

Сегодня его жизнь, короткая и яркая, бережно собрана в Национальном музее, основанном в 1979 году по инициативе ветерана Великой Отечественной войны Игибая Базарбаева в честь 150-летия великого казахского ученого и патриота. Рядом с музеем возвышается десятиметровый памятник. Не так далеко от поселка, у подножия горы Матай, покоится прах Шокана. Рядом с могилой по распоряжению генерал-губернатора Туркестанской области Константина фон Кауфмана его другом генерал-лейтенантом Колпаковским установлена мраморная плита, вернее, ее точная копия. Оригинал хранится в музее.

— Этот оригинал в свое время оказался у одного из жителей села. Он ее использовал как жернова. Однажды во время перемалывания зерна от надгробного камня отскочили осколки и попали в глаза, он остался навсегда слепым. Об этом рассказывают жители Алтынемеля, — отметил член экспедиции Асхат Нуртазин.

БУДЕТ ЛИ ПАМЯТЬ НА РОДИНЕ?

Проехав весь маршрут, от Кунтимеса до Алтынемеля, я лично убедилась,

место, связанное с его жизнью, оставляет незабываемое впечатление. Я испытываю чувство гордости от того, что мы, жители Костанайской области, можем называть его своим земляком. Но с гордостью приходит и обида: в нашей области нет ни одного памятника, ни одной значимой улицы или поселка, носящего его имя.

Имеет ли значение, в Сарыкольском или Аулиекольском районе он родился? Ведь это все равно Костанайская область, его малая родина. А если посмотреть на другие регионы, которые прямо или косвенно связаны с его именем, то мы увидим, как высоко ценят заслуги Шокана Валиханова.

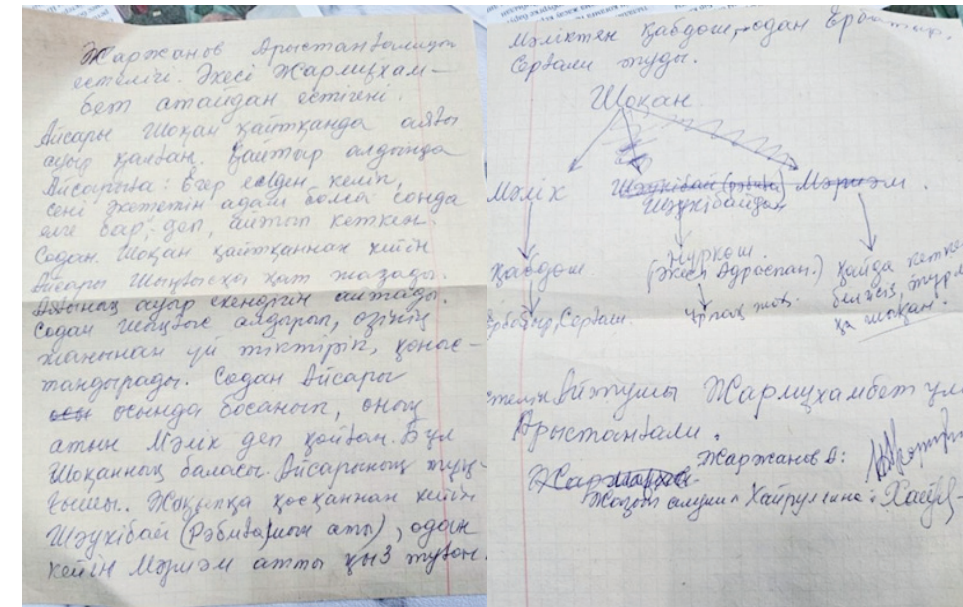
В селе Сырымбет Северо-Казахстанской области, где прошло его детство, есть музей с более чем 1500 экспонатами, памятниками внутри и снаружи музея, там восстановлена усадьба его бабушки Айғаным в первозданном виде — и все это благодаря рисункам самого Шокана.

В Омске центральная улица названа его именем, возле Генерального консульства Казахстана ему установлен памятник, и это говорит о признании его заслуг за пределами нашей страны. В Омском кадетском корпусе тоже есть музей, и даже именная стипендия носит имя Шокана Валиханова и присуждается самым лучшим курсантам. В Пушкинской библиотеке Омска бережно хранятся учебники, по которым он учился.

В Национальном парке Алтынемеля области Жетысу совсем недавно реставрировали памятник и мемориал на его могиле, а президент Токаев лично прилетал, чтобы почтить память Уалиханова. В Семипалатинске и Санкт-Петербурге в музеях Достоевского ему посвящены целые разделы. В Русском географическом обществе в Санкт-Петербурге хранится оригинал его дневника с заметками об исследованиях Центральной Азии. Более того, несколько лет назад группа общественников из Санкт-Петербурга напечатала брошюру «Валиханов в Санкт-Петербурге», в которой собрали все места, где он жил, работал или просто их посещал.

Памятники Валиханову установлены везде, где он бывал за свою короткую жизнь: в Кокшетау, Алматы, Павлодаре, Семее и даже в Кыргызстане. Но что у нас? В Костанайской области до сих пор нет достойного увековечивания его памяти.

Во время пресс-тура люди интересовались: где этот Кунтимес, что там осталось от Шокана? Но, увы, показать пока нечего. Не кажется ли, что настало время исправить это? И сегодня не так важно, на кого он служил, были такие времена. Он — казах, и его имя известно всему миру.

Рукописи Кульпан Хайруллиной, основательницы музея в Сырымбете

чтобы не привлекать к себе внимание, — говорит Дулат. — Не было принято ходить на кладбище и в советское время. Все могилы оказались без надгробных камней.

И только сейчас начали появляться надгробные плиты, свидетельствующие о том, что здесь покоятся потомки торе: Шынғыс, Малик, бабушка Айғаным, Айсары, Рабига и другие. Сын Малика Кабдош ушел на войну в июле 1941 года и оттуда не вернулся. Последнее письмо пришло в начале 1942 года супруге, что их направляют под Сталинград. Осенью Кабдош погиб, где похоронен, неизвестно.

— Моему отцу Сергали когда ушел на фронт его отец Кабдош, было шесть месяцев, его брату Ербатыру — три года.

мельницы, жилого дома для прислуги, бани и хозяйственных построек.

К сожалению, после 1917 года усадьба оказалась практически заброшенной, впоследствии она разрушилась от ветхости и была разобрана. Лишь в 1993 году были проведены работы по реконструкции и восстановлению усадьбы «Сырымбет». Сегодня туда приезжают на экскурсию как со всего Казахстана, так и из других стран. Именно недалеко от усадьбы находится кладбище (зират), где покоятся потомки чингизидов.

Кстати, о надругательстве над памятью чингизидов члены фонда услышали в Алтынемеле, где покоится прах Шокана.

Могила Шокана у подножия Алтынемеля.

насколько Шокан Валиханов был необыкновенным, многогранным и талантливым человеком. Каждое

Александра СЕРГАЗИНОВА,
(ИА «Тоболинфо»)

800-ГЕ ЖУЫҚ ҚЫЗМЕТ ТҮРІ ЖЕҢІЛДЕТІЛГЕН САЛЫҚТАН (УПРОЩЕНКАДАН) АЛЫНДЫ - БҰЛ ШАҒЫН БИЗНЕСКЕ АУЫР СОҚҚЫ ЕМЕС ПЕ?

Амангелді Толамисов
Сенатор

Сол себепті мемлекет жеңілдетілген салықтың (упрощенканың) шынайы мақсатына қайта оралды – бұл шағын кәсіпкерлікті қолдау.

Иә, 1111 қызмет түрінің ішінен 795-і тізімнен шығарылды.

Бірақ бұл экономикалық қызмет түрлері кодтарының саны, ал шын мәнінде салық төлеушілердің 70%-ы бұрынғыдай жеңілдетілген салық түрін (упрощенканы) қолдана береді. Ал тізімнен шығарылғандардың көбі – құрылыс, көтерме сауда, пайдалы қазбалар, ірі қызметтер сияқты ірі бизнес салалары.

Одан бөлек, 240 ОКЭД (Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші), бұрыннан жеңілдетілген салық түріне (упрощенкаға) кірмейтін, яғни бұл өзгерістер олар үшін жаңалық емес. Қандай қағида бойынша біреулер жеңілдетілген салық түрінде (упрощенкада) қалды, ал басқаларға жалпы режимге көшу керек болды?

БАСТЫ ҚАҒИДА – БИЗНЕС КІМГЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТЕДІ?

• Егер бизнес халыққа қызмет етсе (мысалы: дүкен, кафе, дәріхана, такси, балабақша, медицина) – упрощенка сақталады.

• Ал егер бизнес мемлекетпен, компаниялармен жұмыс істесе, үлкен жобалармен айналысса – бұл ірі бизнес деп есептеліп, олар жалпы салық режиміне өтеді.

Яғни, мемлекет:

• қарапайым халыққа бағытталған қызметтерді қолдап отыр;

ЖОҚ, БҰЛ БІР ҚАРАҒАНДА КҮРТ ӨЗГЕРІС СИЯҚТЫ КӨРІНГЕНІМЕН, ШЫН МӘНІНДЕ ӘДІЛЕТТІЛІК ҮШІН ЖАСАЛҒАН ШЕШІМ. ЖЕҢІЛДЕТІЛГЕН САЛЫҚ (УПРОЩЕНКА) БАСТАПҚЫДА ТЕК ШАҒЫН БИЗНЕСКЕ ҚОЛДАУ РЕТІНДЕ ОЙЛАСТЫРЫЛҒАН. БІРАҚ УАҚЫТ ӨТЕ КЕЛЕ ІРІ КОМПАНИЯЛАР ДА ОСЫ РЕЖИМГЕ ӨТІП, САЛЫҚТАН ЖАЛТАРУ ҮШІН ПАЙДАЛАНА БАСТАДЫ.

• ал үлкен табыс табатын, күрделі салаларды толық салық төлеуге міндеттейді.

Қысқаша айтқанда:

- Халыққа қызмет көрсететін шағын бизнес үшін ештеңе өзгермейді.

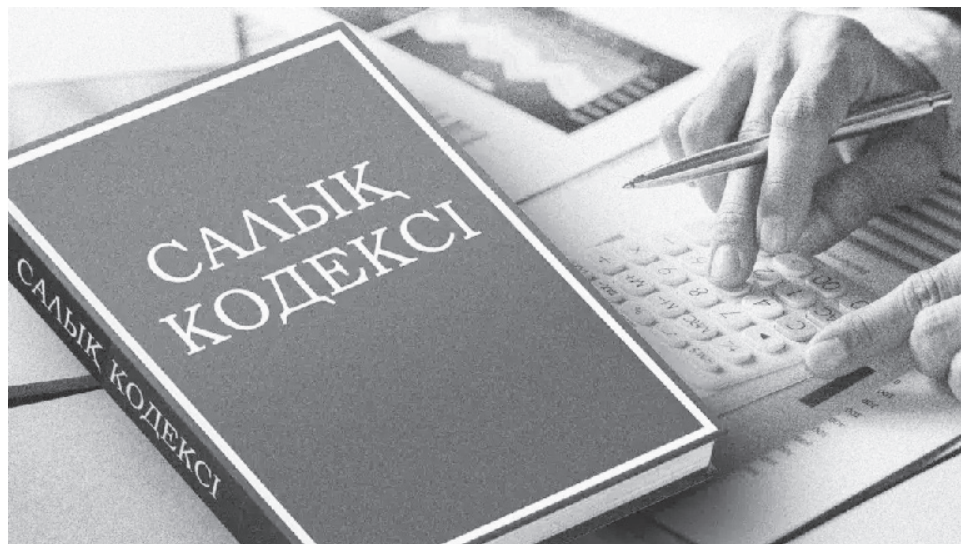
ІРІ БИЗНЕСКЕ – ЕНДІ ЖЕҢІЛДІКТЕР ЖОҚ, БӘРІ ӘДІЛЕТТІ БОЛУ КЕРЕК

Көптеген шағын бизнеске жеңілдетілген салық (упрощенка) сақталды.

Шағын бизнестің 70%-ы бұрынғыдай жеңілдетілген салық режимінде жұмыс істей береді. Бұл – дүкендер, дәмханалар, такси, медицина, білім беру, ауыл шаруашылығы сияқты халыққа қызмет көрсететін салалар.

Кәдімгі дүкендер мен қызметтер өзгеріссіз қалады

Үй жанындағы дүкендер, базарлар, дәріханалар, кафе, жолаушы тасымалы сияқты қызметтер жеңілдетілген режимде қалады. Яғни, салық ауырламайды, баға қымбаттамайды.

ҮЛКЕН БИЗНЕС ҮШІН ШЕКТЕУЛЕР ЕНГІЗІЛДІ

Үлкен табыс табатын компаниялар бұрын жеңілдетілген режимді пайдаланып, салықтан жалтарып жүрген. Енді

бұл тәжірибеге тыйым салынды. Бұл – әділеттілік пен тең бәсеке үшін жасалған қадам.

ІРІ БИЗНЕС ЕНДІ ЖАЛПЫ САЛЫҚ РЕЖИМІНЕ ӨТЕДІ

Құрылыс, пайдалы қазбалар, телеком, көтерме сауда сияқты ірі салалар жеңілдетілген режимнен шығарылады. Олар толық салық төлеуі тиіс. Бұл шағын бизнеске әділ бәсекелестік жасайды.

ӨЗІН-ӨЗІ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫҒАНДАРҒА (САМОЗАНЯТЫЕ) ҚОЛДАУ

46 қызмет түрімен айналысатын азаматтар (мысалы, такси, тазалау, жөндеу, шаштараз, репетитор) ЖК (ИП) тіркелмей-ақ жұмыс істей алады. Табыс айына 300 АЕК-ке дейін болса, салық оңай және бюрократия аз.

САЛЫҚТЫ АЙНАЛЫП ӨТУ ЖОЛДАРЫ ЖАБЫЛАДЫ

Кейбір компаниялар бизнесін ұсақтап, жеңілдетілген салықты теріс пайдаланған.

Енді мұндай “дробление” тоқтайды. Бұл адал кәсіпкерлер үшін әділ орта қалыптастырады.

ЖАҢА САЛЫҚ РЕЖИМІНЕ ӨТКЕНДЕРГЕ – ҚҚС (НДС) ЖОҚ

Егер бұрынғы жеңілдетілген режимнен жалпы салыққа өтсеңіз, табысыңыз 40 млн теңгеден аспаса – НДС төлемейсіз. Бұл шағын бизнеске ауыр болмауы үшін жасалған жеңілдік.

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНА ҚОЛДАУ САҚТАЛАДЫ

Фермерлер мен ауылшаруашылық өндірушілері үшін жеңілдетілген режим сақталады. Олар сауда желілеріне тікелей өнім өткізе алады. НДС бойынша да жеңілдіктер бар.

ӨНДЕУШІ ӨНЕРКӘСІП – ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ АРҚЫЛЫ

Бұл салада жеңілдетілген режим жойылды, бірақ салық жеңілдіктері, инвестиция үшін қолдау, арнайы қаржыландыру қарастырылған. В2С (тұтынушыға тікелей жұмыс істейтін) бағыттағы бөліктерге жеңілдік сақталады.

БӨЛШЕК САУДА (РОЗНИЧНАЯ ТОРГОВЛЯ) – УПРОЩЕНКАДА ҚАЛАДЫ

Магазиндер, базарлар, дәріханалар, дәмханалар секілді тұтынушыға тікелей қызмет көрсететін сауда орындары үшін жеңілдетілген салық сақталады. Тек ірі сауда орталықтары (2000 м²-ден үлкен) ғана жалпы режимге өтеді.

ӨЛЕУМЕТТІК САЛАЛАРҒА (МЕДИЦИНА, БІЛІМ) ЖЕҢІЛДІК САҚТАЛДЫ

Балабақша, спорттық және мәдени үйірмелер, қосымша білім беру, стоматология секілді салалар жеңілдетілген режимде қалады. Бұл – халықтың күнделікті қажеттілігіне арналған қолдау.

КРЕАТИВТІ ИНДУСТРИЯНЫ ҚОЛДАУ

Кино, музыка, фото, дизайн, өнер секілді халыққа бағытталған шығармашылық қызметтер жеңілдетілген режимде қалады. Бұл жастар мен шығармашыл жандарды қолдауға бағытталған жеңілдіктер.

БИЗНЕС ҮНІНЕ ҚҰЛАК АСҚАН МЕМЛЕКЕТ

Соңғы уақытта елімізде бизнес пен мемлекеттің өзара қарым-қатынасы жаңа деңгейге көтеріліп келеді. Бұған айқын дәлел - кәсіпкерлердің пікіріне құлақ асу және олардың ұсыныстарын ескере отырып, нақты шешімдер қабылдануы. Бұл жолы да мемлекет бизнес өкілдерінің үнін елемей қойған жоқ.

Ұлттық кәсіпкерлер палатасы - «Атамекен» жүздеген кәсіпкерлердің өтінішін жинақтап, жүйелеп, мемлекетке жеткізді. Нәтижесінде оңайлатылған де-

кларация негізіндегі арнаулы салық режимін қолдануға қойылған шектеулер тізімі айтарлықтай қысқартылды. Бұрын кәсіпкерлер арасында алаңдаушылық тудырған тыйым салынған қызметтердің кеңейтілген тізімі қайта қаралып, олардың саны 44-ке дейін азайды. Бұл - шағын және орта бизнес үшін зор жеңілдік.

Мұндай нәтижеге жету оңай болған жоқ. Палата мен салалық қауымдастықтар мемлекеттік органдармен тығыз байланыс орнатып, әрбір даулы норманы талқылап шықты. Бірлескен күш-жігердің арқасында кәсіпкерлердің мүддесіне сай теңгерімді шешім қабылданды.

Алайда жұмыс мұнымен тоқтаған жоқ. 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап микро және шағын бизнес үшін жаңа - «таза парақтан» тәсілі енгізіледі. Бұл тәсіл салықтық тексерулер мен камералдық бақылауды толығымен жоюды, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептен шығаруды көздейді. Егер кәсіпкер негізгі қарызын 2026 жылдың 1 сәуіріне дейін өтесе, ол толықтай жаңа парақтан бастауға мүмкіндік алады.

Бұл бастама - тек салық реформасын жеңілдету емес, мемлекет пен бизнес арасындағы сенімнің айқын көрінісі. Мемлекет диалогқа

дайын екенін көрсетті, ал «Атамекен» ҰКП осы диалогтың негізгі дәнекері болып қала береді.

«Атамекеннің» атқарған еңбегі - тек құжаттар мен ұсыныстар емес, нақты нәтижелер. Ондаған мың кәсіпкер үшін оңайлатылған салық режимі сақталды. Бұл - ел экономикасының тұрақтылығын қамтамасыз ететін, іскерлік ортаға жаңа серпін беретін қадам.

Мемлекет бизнес үніне құлақ асып, бірге шешім қабылдаған сәт - ел дамуының жаңа мәдениетін қалыптастырудың бастауы. Ал «Атамекен» алдағы уақытта да кәсіпкерлердің мүддесін қорғап, реформалардың шынайы өмірмен үндесуіне атсалыса бермек.

Қобыланды Абенов
Қаратал ауданы

Бейсенбі - Четверг, 30 қазан

ХАБАР

05.00, 16.00 Сериал «Скажи правду»
07.00, 08.00, 08.55 «Оян!»
07.50, 18.00 Новости
08.35 «Пеосеть»
10.30 Мультсериал «Барбоски-ны»
11.00 «Бегом за деньгами»
12.00, 20.00 Телехикая «Ғашықтың тілі»
13.45, 21.45 Телехикая «Жарық күн»
14.30, 15.30 «Әсем әндер»
14.50, 19.30 Жаңалықтар
15.00 «Әзекті»
18.30 Пульс планеты
19.00 Жер-жаһан
22.40 «КешREC»
23.40 Телехикая «Qimylدامa»
00.40 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Паутина»
07.00 «Koreميز-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
11.55 «Давай поженимся!»
12.55 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koreميز-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 сериал «Невский. Расплата за справедливость»
01.20 Ночной кинотеатр. «Два цвета страсти»
02.30 «Новости»
02.40 «Жаңалықтар»
02.50 «Паутина»
03.35 «Басты жаңалықтар»
04.00 «Той базар»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.25 «Өмір- сынақ», отандық телехикаясы
09.00 Вечерние новости
09.40 Сериал «Горький-53»
12.00 Сериал «Тест на беременность»
14.30 Сериал «Поцелуй»
16.30 Сериал «Кольцо с рубином»
18.30 Сериал «Однажды в Чукурова»
20.35 Кешкі жаңалықтар
1.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Тест на беременность»
00.10 Сериал «Горький-53»
02.00 Сериал «Поцелуй»
03.30 Сериал «Кольцо с рубином»
04.15 «Өмір сынақ», отандық телехикаясы. (қайталау)
05.30 «Мерекелік концерт», ойын-сауық
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
09.30 Новости (Область Жетісу)
10.00 «Қарындас»

Жексенбі - Воскресенье, 2 қараша

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Маңдай тер»
06.15 «Кім мықты?»
07.30 Концерт «Биле»
10.00 Мультфильм «Храброе сердце: Заговор в королевстве»
11.20 Мультсериал «Царевна и дракон. Магическая книга»
12.00 Худ.фильм «Мне бы в небо»
14.00 «Азамат» интеллектуалдық шоуы
15.15 «Өмір өрнегі»
16.15 «Қызық times»
17.30 Кино. «Казахи против пришельцев»
20.00 «The Voice Қазақстан»
22.00 «7 күн»
22.40 Глобальные события
23.00 Худ.фильм «Репортер-ша»

10.25 К/ф «Өз үйім өлең төсегім»
11.15 «Әсем әуен»
12.00 «Келін BATTLE» /тікелей эфир/
14.00 «19 аймақ»
14.40 «Агро аймақ»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 К/ф «Үйде жалғыз емеспіз»
17.00 «Әзекжарды»
17.30 «Әсем әуен»
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.30 К/ф «Біздің ағай»
20.15 «Барыңды бағала»
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 «Әсем әуен»
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 К/ф «Ағайындылар»
22.40 «Әсем әуен»
23.10 «Біздің толқын»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30, 03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
06.50, 20.00 Информбюро (рус., каз.)
08.00, 01.10 «31 әзіл» ойын-сауық
08.30, 09.00 «Саумал»
08.40, 09.10 «Күліп All» ойын-сауық
09.40 Мультсериал «Пингвины Мадагаскара»
10.40 Мультсериал «Аватар: Легенда об Аанге»
11.40 Мультсериал «Губка Боб»
12.30 Худ. фильм «Конец света»
15.30 «Никогда не сдавайся-2»
17.50 Худ. фильм «Никогда не сдавайся-3»
21.00 Худ. фильм «Анна»
23.40 «Айдаһарлар шайқасы» телехикаясы.
02.40 «Time Vine» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «Bala battle»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.02Телехикая «Байтақ жерім»
07.00 Телехикая «Жүрекке жазылған жол»
08.00, 00.40 Жаңалықтар
08.30, 01.10Новости
09.00, 18.20 Сериал «Велико-лепный век. Хюррем»
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
11.20, 21.00 Сериал «Стамбуль-ская невеста»
14.00 Сериал «Дикая роза»
15.10 «Саулықтың сыры» Бағдарлама
15.20 «Әзілің жарасса...»
16.40 «Тазалық уақыты». Реалити-шоу
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости
23.00 «Тазалық уақыты». Реалити-шоу
01.40 Сериал «Пока станица спит»
02.30 Жұлдызды шаңырақта
03.20 «Япырай»
04.10 «Q-елі»
05.10 Телехикая «Ата-ана. Бала-шаға-2»

ЕВРАЗИЯ

06.00, «Той Базар»
07.00, 04.00 «Паутина»
09.10 «Повора на колесах»
10.10 Сериал «Кафе на садовой»
15.20 «Две звезды. Семейный подряд»
17.45 Худ.фильм «Вспомни меня»
20.00 «Аналитика»
20.50 Сериал «Улица Шекспира»
01.40 Ночной кинотеатр «Классик»
03.40 «Паутина»

КТК

07.00 ҚР Өнұраны
07.05, 02.50 «Көкектің ұясы», отандық телехикая
08.40 «Ән мен әнші» ән-шашу

Жұма - Пятница, 31 қазан

ХАБАР

05.00, 01.40 ҚР Өнұраны
05.00, 16.00 Сериал «Скажи правду»
07.00, 08.00, 08.55 «Оян!»
07.50, 18.00 Новости
08.35 «Культурный контекст»
10.30 Мультсериал «Лунтик»
11.00 «Бегом за деньгами»
12.00, 20.00 Т/х «Ғашықтың тілі»
13.45, 21,45 Т/х «Жарық түн»
14.30 «Арнайы репортаж»
14.50, 19.30 Жаңалықтар
15.00 «Әзекті»
15.30 «Әсем әндер»
16.00 Сериал «Восточные сладости»
18.30 «Қоғам пікірі» саяси ток-шоуы
22.40 «ОйнаIQ»
23.40 Телехикая «Qimylدامa»
00.40 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.25 «Паутина»
07.00 «Koreميز-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан»
09.00 «Доброе утро, Казахстан»
10.00 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
11.55 «Давай поженимся»
12.55 «Пусть говорят»
14.10, 03.00 «Новости»
14.20, 03.15 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike» Жаңа маусым
18.30, 04.15 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koreميز-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 «Парламент online»
20.55 «Поле чудес»
22.15 Сериал «Поговори с ней»

КТК

07.00 ҚР Өнұраны
07.05, 20.35 Кешкі жаңалықтар
07.25, 04.40 «Өмір-сынақ» отандық телехикаясы
09.00, 21.00 Вечерние новости
09.40 Сериал «Горький-53»
12.00 Сериал «Тест на беременность»
14.30, 01.40 Сериал «Поцелуй»
16.30, 03.10 Сериал «Кольцо с рубином»
18.30 Сериал «Однажды в Чукурова»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Тайфун»
06.00 «Мерекелік концерт», ойын-сауық
06.10 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
09.30 Новости (Область Жетісу)
10.00 «Барыңды бағала»
10.25 К/ф «Бала болғым келеді»
11.15 «Әсем әуен»
12.00 «Біздің толқын»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 регион»

09.30 Сериал «Катерина»
13.40, 01.10 Сериал «Поцелуй»
16.00, 22.00 «Реальная мистика», реалити-шоу
18.30, 04.10 «Алдараспан», ән-шашу
21.00 «Портерт недели» с Артуром Платоновым

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 «Апта» (каз)
09.30 «Апта» (рус)
10.00 «Әсем әуен»
11.00 «Шашу»
11.40 «Жетісу әуендері»
12.00 «DARA LINE»
12.55 «Қылышсыз майдан»
13.40 «Дала сыры»
14.00 «Келін BATTLE»

13.40 «DARA LINE»
14.30 К/ф «Біздің ағай»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Шашу»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 К/ф «Ағайындылар»
17.00 «Спорт-Тіме»
17.10 «Бір шәугім шай»
18.00 «Әсем әуен»
19.00 «Өзенді өлке»
19.40 «102» сообщает»
20.15 «Өшпес ерлік»
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 «Әсем әуен»
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Келін BATTLE»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР ӨНҰРАНЫ
06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30, 03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
06.50, 20.00 Информбюро (рус, каз)
08.00, 01.10 «31 әзіл» ойын-сауық
08.30, 09.00 «Саумал»
08.40, 09.10 «Күліп All» ойын-сауық
09.40 Мультсериал «Пингвины Мадагаскара»
10.40 Мультсериал «Аватар: Легенда об Аанге»
11.40 Мультсериал «Губка Боб»
12.30 Худ.фильм «Никогда не сдавайся-3»
15.00 Худ.фильм «Подводный капкан»
17.00 Худ.фильм «Валериан и город тысячи планет»
21.00 Худ.фильм «Дивергент, глава 3: за стеной»
23.40 «Айдаһарлар шайқасы» телехикаясы
02.40 «Time Vine» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.20 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «BALA BATTLE»
05.20 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «Байтақ жерім»
07.00 Телехикая «Жүрекке жазылған жол»
08.00, 00.00 Жаңалықтар
08.30, 00.30 Новости
09.00, 18.30 Сериал «Велико-лепный век. Хюррем»
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
11.20, 21.00 Сериал «Стамбуль-ская невеста»
14.00 Сериал «Дикая роза»
15.10 «Саулықтың сыры» Бағдарлама
15.20 «Әзілің жарасса...»
16.40, 23.00 «Тазалық уақыты». Реалити-шоу
18.00 Жаңалықтар. Тікелей эфир
19.30 Новости. Прямой эфир
01.00 Сериал «Пока станица спит»
01.50 Жұлдызды шаңырақта
02.40 «Япырай» Скетчком
03.30 Q-елі
05.10 Телехикая «Ата-ана, бала-шаға-2»

16.00 «Әсем әуен»
16.15 «Ділмар»
17.00 «Шашу»
18.00 «Единый народ»
18.30 «Абадан»
18.45 «Әсем әуен»
19.00 «Әзекжарды»
19.30 «Арнайы репортаж»
20.00 «Бір шәугім шай»
20.35 «Әсем әуен»
21.00 К/ф «Жанұя»
22.35 «Талдықорған, туған күніңмен!» концерті

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Өнұраны
06.00, 05.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
07.00 «Күліп All» ойын-сауық
07.30 «Тәтті шоу» ойын сауық
08.00 Мультсериал «Губка Боб»

Сенбі - Суббота, 1 қараша

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Маңдай тер»
06.15 «Кім мықты?»
07.30 Концерт «Вальс»
09.30 «Президенттік резерв»
10.00 Мультфильм «Команда котиков»
11.30 Мультсериал «Царевна и дракон. Магическая книга»
12.00 Худ.фильм «Репортер-ше»
14.00 Реалити-шоу «Шебер-лер шайқасы»
15.15 «The Voice Қазақстан»
17.15 «ОйнаIQ»
18.15 «Жекпе-жек Айтыс»
19.45 «Алғашқы»
20.45 «Қызық times»
22.00 «7 күн»
22.40 Жұмыр жер
23.00 Худ.фильм «Мне бы в небо»

ЕВРАЗИЯ

05.00 «Доброе утро»
09.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости
09.05 «Модный приговор»
09.45 «Жить здорово!»
10.25, 11.20, 13.00, 14.15 «Время покажет»
11.55, 16.00 «Большая игра»
17.15 «Давай поженимся!»
17.55 «Мужское/Женское»
18.35 «Кто хочет стать миллионером»
19.30 «Сегодня вечером»
21.00 «Время»
21.35 Музыкальный фестиваль «Голосящий Ки-ВиН-2025»
00.20 X.ф «О чём молчат девушки»

КТК

07.00 ҚР Өнұраны
07.05 «Көкектің ұясы»
08.40, 06.10 «Әнім сен едің» ойын-сауық
09.10 Вечерние новости
09.50 Сериал «Тайфун»
14.00, 01.10 Сериал «Поцелуй»
16.10 «Реальная мистика» реалити-шоу
18.30 «Ән мен әнші», ән-шашу
21.00 Сериал «Катерина»
02.50 «Көкектің ұясы» отандық телехикая
04.10 «Ән мен әнші», ән-шашу

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
08.50 «Саулықтың сыры»
09.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
09.30 Новости (Область Жетісу)
10.00 «Өшпес ерлік»
10.25 «Әсем әуен»
12.00 «Біздің толқын»
12.50 «Спорт-Тіме»
13.05 М/ф «Қажымұқан»
13.30 «Әсем әуен»
14.00 «Өзенді өлке»

09.30 Кулинарная программа «Готовим с Адель»
10.00 Телевикторина «Telebingo»
10.25 Тұсаукесер! «Әке» телехикаясы
11.40 «Саумал»
11.50 Худ.фильм «Волки и овцы: ход свиньей»
13.40 Худ.фильм «Леднико-вый период»
15.40 Кино. Марк Райлэнс в фэнтези «Большой и добрый великан»
18.20 Худ.фильм «Ford против Ferrari»
01.10 «31 әзіл» ойын-сауық
03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
03.30 «Time Vine» ойын-сауық
03.50 «1001 Әзіл» ойын-сауық
04.00 Телевикторина «BALA BATTLE»
04.30 «What's up?»
05.30 Ризамын

14.35 «102» сообщает»
15.00 «Аман болайық»
15.45 «Әсем әуен»
17.00 «Шашу»
17.40 «Әсем әуен»
18.00 «Қылышсыз майдан»
18.50 «Әсем әуен»
19.00 «Ұлт ұяты»
20.00 «Дала сыры»
20.15 «Әсем әуен»
20.30 «Апта»
21.30 «Апта»
22.20 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Өнұраны
06.00, 04.40 «Әзіл студио» ойын-сауық
07.00, 11.50 «Күліп All» ойын-сауық
07.30 «Тәтті шоу» ойын-сауық
08.00 Мультсериал «Губка Боб»
09.30 Кулиарная программа «Готовим с Адель»
10.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
10.25 Тұсаукесер! «Әке» телехикаясы
11.40 «Саумал»
11.50 Худ.фильм «Моя большая казахская семья: Операция бажухи»
14.10 Худ.фильм «Волки и овцы: ход свиньей»
16.00 Худ.фильм «Леднико-вый период»
18.00 Кино. Марк Райлэнс в фэнтези «Большой и добрый велихан»
20.40 Худ.фильм «Люди икс: Апокалипсис»
23.40 Худ.фильм «Анна»
01.40 «Bizdin show» ойын-сауық
03.00 «31 әзіл» ойын-сауық
04.00 «Тамаша Live» ойын-сауық
05.00 «1001 Әзіл» ойын-сауық
05.10 Телевикторина «BALA BATTLE»
05.30 «What's up?»

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «Ұлы дала жанұясы»
07.00 Тақиясыз періште. Үздік бөлімдер
08.00 «Сандық гигиена»
08.00 «Жиһанкез»
09.00 Әзілің жарасса
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
14.00, 21.00 Сериал «Стамбуль-ская невеста»
15.10 Худ.фильм «Не пара»
17.40 Тұрсынбек Қабатовтың әзілдері
22.00 Тұсаукесер! «Интуи-ция» Музыкалық шок
00.00 Жарқыраған жұлдыз. Жаңа маусым
01.00 Қызықты weekend
01.40 Тақиясыз періште
03.20 «Жұлдызды шаңырақта»
04.50 04.50 Телехикая «Ата-ана, бала-шаға-2»

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «Ұлы дала жанұясы»
07.00 Тақиясыз періште. Үздік бөлімдер
07.40, 17.20 Әзіл әлемі
09.10 Доктор Тажина
10.00, 20.00 Сериал «Черная любовь»
14.00, 21.00 Сериал «Стамбуль-ская невеста»
15.10 «Интуиция». Музыкалық шоу
23.00 Худ.фильм «По сооб-ражениям совести»
01.40 Қызықты weekend
02.20 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.20 Тақиясыз періште
04.50 Телехикая «Ата-ана. Бала-шаға-2»

КІТАПХАНА ЖАҢҒЫРЫП, ОҚЫРМАН ЖАНДАНДЫ

Гүлнұр ЕРМҰХАНҚЫЗЫ

«Алатау»

Жетісу облыстық Сәкен Сейфуллин атындағы орталық кітапханасы осы бағытта заман талабына сай жаңарып, қорын толықтырып, оқырмандарға барынша қолайлы орта қалыптастырып келеді. Бұл туралы облыстық орталық кітапхананың директоры **Самал Қанатханқызы Шаяхметова**мен сұхбат барысында танысып, білдістік. Кітап қорының жаңаруы, электронды ресурстардың көбеюі мен жас оқырмандардың белсенділігі – аталған кітапхананың көркеюінің айғағы. «Бұл қандай бастамалар екен?» деп ойлансаңыз, сұхбатымызды оқуға кеңес береміз оқырман.

– Бүгінгі таңда облыстық кітапхананың қорында қанша кітап пен басылым бар? Жыл сайын кітапхана жаңа кітаптармен қаншалықты толықтырылады? (Соңғы жылдары қор қалай жаңарып келеді? Электронды ресурстар үлесі артып жатыр ма?)

– Бүгінгі таңда облыстық кітапханамыздың кітап қорында **205 966** дана кітап пен **14 188** басылым бар. Ал облыс бойынша жалпы кітап қоры **2 827 437** дана кітапты, басылымдар саны **91 513-ті** құрайды. Бұл – аймақ тұрғындарының рухани және мәдени сұранысын өтеуге бағытталған үлкен әлеует. Кітапхана қоры бірнеше бағытта толықтырылып келеді. Атап айтқанда, мемлекеттік тапсырыспен келіп түсетін жаңа әдебиеттер, жергілікті бюджет арқылы алынған басылымдар және облыс әкімінің қолдауымен жарық көрген кітаптар мен «Кітапханаға кітап сыйла» атты акция аясында да кітапхана сөрелері жаңа кітаптармен толықтырылуда.

Биыл алғаш рет кітапханамызға Жетісу облысы әкімінің қолдауымен жергілікті бюджет есебінен **9 млн. 500 мың** теңге қаржы бөлініп, оқырмандарымыздың сұранысындағы **2130** дана жаңа кітап қорымызға келіп

түсті. Сонымен қатар, 2 ПланСкан аппараты алынды. Бұл кітапханамыздың оқырмандарына сапалы қызмет көрсетуге маңызды ықпал беретін фактор.

Сонымен қатар әдебиет оқуға қолжетімділікті арттыру мақсатында Жетісу облысы құрылғалы келісімдерімен жергілікті авторлардың шығармалары Қазақ Ұлттық Электрондық Кітапханасының (ҚазҰЭК) сайтына облыс бойынша **173** дана кітап енгізілген. Оның ішінде **109** дана кітап облыстық кітапхана қорынан енді. Бұл өз кезегінде электронды ресурстардың қолжетімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

– Қазіргі таңда кітапханада тіркелген оқырман саны қанша? (Олардың ішінде жастардың үлесі қандай, оқырман белсенділігіне қатысты қандай өзгерістер байқалады?)

– Қазіргі таңда Жетісу облысының Сәкен Сейфуллин атындағы орталық кітапханасында **14 336** оқырман тіркелген, ал Жетісу облысына қарасты кітапханаларда оқырман саны **211 267** құрайды. Оқырмандарды кітапханаға тарту мен кітап оқу мәдениетін қалыптастыру біздің басты мақсатымыз. Осы мақсатқа жету барысында түрлі форматта мәдени іс-шаралар өткіземіз.

Кейінгі жылдары оқырмандардың қызығушылығын арттыру мақсатында еркін форматтағы шараларды жиі өткіземіз. Себебі келушілердің басым бөлігі жас буын болғандықтан ресми форматтағы шараларды еркін форматқа көшіріп, бүгінгі кітапхананы рухани демалыс орталығы жағынан ұсынудамыз. Осы атқарылған жұмыстардың нәтижесінде жастардың кітапханаға келуі жиілеп, оқырмандарымыздың саны өсуде. Сонымен қатар, кейінгі кезде оқырмандарымыздың қысқа, тез қолжетімді мәліметтерден, әлеуметтік желілерден шаршағандары байқалып, дәстүрлі кітап оқуға құлшынысы артқаны да байқалады.

– Кітапханашылардың еңбек жағдайы мен жалақысы туралы айтып өтсеңіз. (Бұл сала мамандарының еңбегін ынталандыру немесе қолдау бағытында қандай жұмыстар жүргізіліп жатыр?)

– Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен кітапхана саласының әлеуметтік мәртебесін арттыру мақсатында соңғы үш жылда бірқатар маңызды шаралар қабылданып, жағдайлар жасалуда. Кейінгі жылдары кітапханашылардың жалақылары

КІТАПХАНА – ХАЛЫҚТЫҢ РУХАНИ БАЙЛЫҒЫ МЕН МӘДЕНИ ДАМУЫНЫҢ АЙНАСЫ. ҚАЗІРГІ ЦИФРЛАНУ ДӘУІРІНДЕ ДЕ ОҚЫРМАН МЕН КІТАП АРАСЫНДАҒЫ БАЙЛАНЫСТЫ САҚТАУ, КІТАП ОҚУ МӘДЕНИЕТІН НАСИХАТТАУ ӨЗЕКТІЛІГІН ЖОЙҒАН ЕМЕС.

Арнайы сұхбатты пайдалана отырып, Жетісу облысының кітапханашыларын алдымызда келе жатқан 24 қазан – Кітапханашылар күні мерекесімен құттықтап, мықты денсаулық, абыройлы еңбек пен мол жетістіктер тілеймін! Самал Қанатханқызы

біршама көтеріліп, кітапханаға жақсы кадрлар тартылуда.

Сонымен қатар, жылда жұмысқа деген құлшыныстарын, шығармашылықтарын дамыту, тәжірибе алмасу мақсатында Жетісу кітапханашылары арасында «Үздік жас кітапханашы», «Үздік жыл әдіскері», «Үздік библиограф», «Үздік балаларға арналған жоба» байқаулары жүйелі түрде ұйымдастырылып «24 қазан – Кітапханашылар күні» мерекесінде арнайы бағалы және қаржылай сыйлықтармен марапатталады.

– Кітапхананың алдыға қойған даму жоспары мен жаңа жобалары қандай? (Оқырман тарту немесе

кітап оқу мәдениетін насихаттау тұрғысынан қандай бастамалар бар?)

– Кітапхананың даму жолдарындағы аса маңызды факторлар ол әрине оқырмандарға - келіп кітап оқуларына ыңғайлы жағдай туғызу және жақсы білікті кітапханашы кадрларды оқыту. Оқырмандарға жағдай жасау бағытында кітапхананың жинақтарын біртіндеп жаңартып, жағдай жасалуда. Ал кітапханашылардың біліктіліктерін арттыру мақсатында жылда Алматы қаласында орналасқан Ұлттық кітапханаға біліктілік арттыру курстарына барады. Облыстық кітапханамызда әдістемелік-тренинг сабақтары да жо-

спарлы түрде ұйымдастырылады. Тренингте акцент тек кітапханашылардың шара өткізу, әлеуметтік желілермен жұмыс жасауына ғана емес, аса зейін кітапханашылардың ішкі жұмыстарына беріледі. Биылғы жылы Жетісу облысының Сәкен Сейфуллин атындағы орталық кітапханасының зағип және нашар көретін азаматтарға арналған бөлімінің кітапханашысы Нұрланов Рауан Әуесбекұлы ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің ұйымдастыруымен өткен «Рухани қазына - 2025» фестивалінде «Айырықша қажеттілігі бар азаматтарға арналған кітапхананың үздік қызметкері» номинациясын жеңіп алды.

Облыстық кітапхана жыл сайын ұйымдастыратын «Үздік жас кітапханашы - 2025» байқауының облыстық іріктеу кезеңінде Ескелді ауданы, Көкжарық ауылдық кітапханасының кітапханашысы Нұсіп Айжан Бекежанқызы 1-орынды иеленіп, республикалық кезеңге жолдама алды. Айжан облыс намысын қорғап, Алматы қаласындағы ҚР Ұлттық кітапханасында өткен республикалық байқауға қатысып, жоғары дайындық пен кәсібиліктің арқасында Бас жүлдені жеңіп алды.

2025 жылдың 17-18 қыркүйек күндері аралығында Шымкент қаласындағы А.С. Пушкин атындағы қалалық әмбебап кітапханасында өткен Қазақстан Кітапханалық Одақтың кезекті жұмыс отырысында Жетісу облысының Сәкен Сейфуллин атындағы орталық кітапханасы «Ең үздік ақпараттық кітапхана сайты» номинациясына ие болды.

Осы жетістіктеріміз сапалы еңбектің, кітапханашылардың өз жұмыстарына құрметпен қарауы мен ауызбіршілігіміздің нәтижесі деп есептейміз.

– Самал Қанатханқызы берген толыққанды жауабыңызға рахмет. Бүгінгі таңда кітапхана – тек кітап оқитын орын емес, рухани демалыс, шығармашылық пен білім алаңы. Жетісу облысының кітапханашылары өз еңбегімен осы идеяны іс жүзінде дәлелдеп жүр. Осы орайда, Сәкен Сейфуллин атындағы облыстық кітапхана ұжымын және барша кітапханашыларды кәсіби мерекелерімен шын жүректен құттықтаймыз! Еңбектеріңіз жемісті, оқырмандарыңыз көп, руханият жолындағы қызметтеріңіз берекелі болсын!

КІТАПХАНА – БІЛІМ МЕН РУХАНИЯТ ОРДАСЫ

НұриЛА НҰРБОЛҚЫЗЫ

«Алатау»

Кітапхана – ұлттың рухани байлығы мен мәдени мұрасын жинақтайтын киелі орын. Ол тек кітапты сақтап қана қоймай, адамзат ойының, өркениетінің даму тарихын ақтаратын білім ордасы. Кітапхана – өткен мен бүгінді жалғайтын, болашаққа бағыт беретін рухани көпір. Мұнда әрбір кітап – түрлі тағдырларды, құбылыстарды сипаттайтын бір әлем, тарихтың куәгері.

Жыл сайын 24 қазан күні елімізде Кітапханашылар күні аталып өтеді. Айтулы мереке кітапхана саласында қажырлы еңбек етіп жүрген

мамандардың еңбегі еленіп, алғыс пен құрметке бөленетін ерекше күн. Кітапханашылар – тек кітапты тіркеуші немесе сақтаушы ғана емес, олар мәдениет пен білімнің жанашырлары, оқырман мен ақпарат арасындағы алтын көпір. Қазіргі таңда кітапхана – тек кітап оқитын жер емес, түрлі ақпарат көздерін алуға, ізденіс жасауға, жаңа нәрсені үйренуге мүмкіндік беретін орта. Мұнда оқырмандар үшін әдеби кештер, шығармашылық кездесулер, танымдық шаралар ұйымдастырылып, рухани дамуға жол ашылады. Кітапханалар заман талабына сай цифрлық жүйеге көшіп, электронды ресурстармен, интернет желісімен жабдықталуда. Бұл жастардың ақпаратқа қол жеткізуін жеңілдетіп, олардың кітапқа деген қызығушылығын арттыра түседі.

Осы орайда Илияс Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің Ғали Орманов атындағы кітапханасының бас кітапханашысы Тұрсынбай Гүлдана Ғалымқызымен сұхбаттасудың сәті түскен еді.

– Кітапханада жұмыс істегеніңізге қанша жыл болды?

– Жалпы кітапханада жұмыс істеп келе жатқаным 6 жыл болды. Осы уақыт ішінде өзіме жүктелген міндеттерді жауапкершілікпен орындап, тәжірибе жинақтап келемін. Кітапхана саласында жұмыс істеу маған ұнайды. Өйткені оқырмандарға көмек көрсету, ақпаратпен жұмыс істеу мен үшін қызықты әрі маңызды іс.

– Студенттердің кітапқа қызығушылығы қаншалықты?

– Біздің кітапхана университет кітапханасы болғандықтан, негізгі оқырмандарымыз – студенттер, ма-

гистранттар, докторанттар және оқытушылар. Оқырмандардың кітапханаға келу жиілігі олардың жеке қажеттіліктеріне және оқу процесіне байланысты өзгеріп отырады. Дегенмен, соңғы жылдары кітапханалардың қызметі жаңарып, заманауи бағытта дамуына байланысты жастардың қызығушылығы қайта артып келе жатқанын байқауға болады. Электронды ресурстар мен интернетке тегін қолжетімділік те бұл үрдіске оң әсер етуде. Сондықтан заманауи кітапханалар жастар үшін маңызды әрі тартымды орын болып қала бермек.

– Кітапхана жыл сайын қанша кітаппен толығады? Кітапхана қорында қанша кітап бар?

– Кітапхана қорын толықтыру жыл сайын жоспарлы түрде жүргізіледі. Бұл жұмыс оқу орнының білім беру бағдарламасына, оқытушылар мен кафедралардың сұраныстарына сәйкес жүзеге асады. Сонымен қатар, мемлекеттік тапсырыс және гранттар аясында алынатын басылымдар да қорды толықтыруда маңызды рөл атқарады. Қорды жаңарту барысында оқырмандардың сұранысы мен кітап айналымы да ескеріледі. Бұл студенттер мен оқытушылардың сапалы білім алуына жағдай жасау үшін маңызды қадам.

І. Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің Ғ. Орманов атындағы кітапхана қорында 600 мыңға жуық кітап бар. Бұл қордың ішінде оқу құралдары, ғылыми еңбектер, монографиялар, көркем әдебиет,

энциклопедиялық басылымдар, мерзімді баспасөздер мен электронды ресурстар қамтылған. Сонымен қатар, қазақ, орыс, ағылшын және басқа да шет тілдеріндегі әдебиеттер де кең көлемде жинақталған. Қор үнемі жаңартылып отырады және білім алушылар мен оқытушылардың білім алу, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуіне толық мүмкіндік береді.

– Гүлдана Ғалымқызы кітапхана жайлы ақпараттарыңызбен бөліскеніңізге рахмет. Сізді мейрамыңызбен құттықтаймыз. Білім жолындағы еңбегіңіз жемісті болсын!

P.S. Кітапхана білім мен руханияттың қайнар көзі. Бүгінгі таңда кітапханалар заман талабына сай жаңарып, оқырман сұранысына бейімделіп келеді. Бұл бағытта еңбек етіп жүрген кітапханашылардың еңбегі ерекше. Олар тек кітапты сақтаушы емес, оқырман мен білім арасын жалғайтын алтын көпір. Тұрсынбай Гүлдана Ғалымқызы сияқты өз ісіне жауапты, тәжірибелі мамандардың арқасында кітапхана – жастардың сүйікті ордасына айналып отыр.

Адамзаттың ғасырлар бойы жинаған білімінің, мәдениетінің, руханиятының алтын сандығы сақталған ғұмарат ой мен парасаттың, ізденіс пен жаңашылдықтың, тарих пен болашақтың тоғысқан мекені. Кітапхананың қабырғасында үнсіз жатқан әрбір кітап – бір дәуірдің шежіресі, бір ғалымның өмірлік еңбегі, бір жазушының жүрек сыры. Ал сол кітаптарды оқырманға жеткізіп, рухани әлемге жол ашатын тұлғалар – кітапханашылар.

Кітапханашылар күні қарсаңында осындай жандарға алғыс айтып, еңбектеріне табыс тілейміз. Олар – руханияттың шамшырағы, білімнің бағбаны, мәдениеттің тірегі. Кітапханашыларға құрмет көрсету – рухани байлыққа деген құрметтің көрінісі.

МЕРЕКЕ

РЕСПУБЛИКА КҮНІ ҰЛТТЫҚ МЕРЕКЕ

РЕСПУБЛИКА КҮНІ ҰЛТТЫҚ МЕРЕКЕ. БҰЛ МЕРЕКЕ ЕЛІМІЗДІ ТӘУЕЛСІЗДІК-КЕ БАСТАҒАН МЕЙРАМ. 1990 ЖЫЛЫ ҚАЗАН АЙЫНЫҢ 25-І КҮНІ ҚАЗАҚ КСР ЖОҒАРҒА КЕҢЕСІНІҢ ШЕШІМІМЕН «ҚАЗ КСР-НІҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЕГЕМЕНДІГІ ТУРАЛЫ» ДЕКЛАРАЦИЯ ҚАБЫЛДАНҒАН БОЛАТЫН. СОЛ СӘТТЕН БАСТАП ЕГЕМЕНДІ ҚАЗАҚСТАН ӨЗІНДІК КӨЗҚАРАСЫ БАР ЖЕКЕ, ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТ РЕТІНДЕ ТАНЫЛА БАСТАДЫ.

Бұл декларация еліміздің тәуелсіздігінің іргетасы болып, содан бастап Тәуелсіздіктің ақ таңы жарқырап шыға бастады десек қате айтпағанымыз болар. Өзінің жеке территориясы мен діні, тілі, азаматтығы мен жеке бюджеті бар дербес елге айналып үлгерген Қазақстан елімізді бүгінде көптеген шетелдіктер танып, тіпті еліміздің шырайлы жерлерін көруге саяхаттап келіп жатады. Бұл дегеніміз, біздің еліміздің жұлдызы жарқырап, аспанында күн күлімдеп, шуағы бүкіл елімізге жылу беріп тұр деген сөз.

Осынау Республика күнінде бастау алған азаттықтың ақ жолын сақтау, ауызбіршілікті сақтап еліміздің жандануына үлес қосу ербіріміздің міндетіміз болмақ!

Республика күні - сан ғасырлар бойы балаларымыз аңсап, найзаның ұшымен, білектің күшімен тәуелсіздікке қол жеткізді. Он үш жылдан кейін қайта оралған мереке, бүгінгі күн барша қазақ елі үшін қуанышты жайт.

Республика күні – нағыз қазақтың кеудесі қуанышқа толы болатын, халықтың думанда-тып тойлайтын, мерекелік көңіл-күй орнайтын, сыйлайтын айтулы күн.

Елім деп өңіреп, жұртым деп жамырап, жан қиған қазағымыз ежелден еркіндікті аңсаған. Сондықтан қазірге дейін Қазақстан көптеген қиындық жолдардан өтті деуге болады, себебі өзінің егемендігін, тәуелсіздігін жариялау үшін қаншама қаракөз апаларымыз, боздақ бозбала ағаларымыз кеудесін оққа тосты, жан кешті. Осы уақыттан кейін Қазақстан әлемде жеке дара дербес ел екенін дәлелдей білді. Өзінің белгіленген шекарасы,

діні мен тілі, мемлекеттік рәміздері мен ұлттық құндылықтары, мәдениеті мен салт-дәстүрі бар тәуелсіз зайырлы елге айналды.

Еліміздің көркейіп, өркендеуіне бұл кісінің қосқан үлесі орасан зор. Жазық далаға ел жүрегі – Астана қаласын салып, оны әлем жұртына танытты. Тарихымыз шежіреге толы, байлығымыз жер астында, қазақтың байтақ даласында Менделеев кестесінің 99 элементтері орналасқан. Ауыз толтырып айтатындай біздің байлығымызға бүкіл әлем қызығады, әрі көз тігеді. Қазір жерімізде ынтымағы жарасқан өзге ұлт өкілдері тұрады. Дүниежүзі елдерімен достығымыз жарасқан, бірлігіміз біте қайнасқан. Құшағымыз қай кезде де айқара ашық, шекара сыртында шетел асып жүрген өз қандастарымызды да сыртқа теппей, бәрін де жылы қарсы аламыз. Қазақтың кең байтақ жері – қандай кең болса, көңілі де – дархан даланың кеңдігіндей! Өзге елдерден озық тұсымыз да осы болып тұр.

Қазақстан тәуелсіз мемлекет болып алға шыққаннан кейін, өзіміздің Туымыз, Елтаңбамыз, Әнұранымыз бекітілді. Осы қасиетті белгілердің мәнін, Республика мерекесін бүгінгі және болашақ ұрпақ жіті түсініп, бағалай білуі қажет. Бұрынғы тарихты парақтасақ, ұғатынымыз әлі де білетініміз көп. Өйтсе де өткен күн тарих болып қалары хақ. Тек соны жас ұрпақ санасына құя біліп, дәріптесек құба-құл!

Г.А. БАЙМАНАСОВА, А.М. ТУЛЕКОВА
І. Жансүгіров атындағы Жетісу
университеті «Zhansugurov College»-нің
тарих пәнінің оқытушылары

О МЕРАХ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА НЕДОБРОСОВЕСТНЫХ ДОЛЖНИКОВ

В Казахстане действует система мер, направленных на взыскание задолженностей с недобросовестных должников. Они включают в себя арест банковских счетов, удержание части заработной платы, арест недвижимости и другие действия.

Частный судебный исполнитель (ЧСИ) может приступить к взысканию долга только при наличии соответствующего документа от взыскателя. Такими документами могут быть: исполнительный лист, исполнительная надпись нотариуса, постановление государственного органа о наложении штрафа и другие.

Закон наделяет ЧСИ широкими полномочиями для воздействия на должника. ЧСИ вправе наложить арест на любое имущество должника, включая деньги и ценные бумаги. Это касается как имущества, находящегося непосредственно у должника, так и у третьих лиц (за исключением банков, финансовых организаций и страховых компаний). Также арестовываются деньги и имущество должника, хранящиеся в банках, организациях, осуществляющих банковские операции, и страховых организациях.

ЧСИ может изъять движимое имущество должника, находящееся как у него самого, так и у других лиц.

ЧСИ может запретить различным органам принимать решения об отчуждении движимого и недвижимого имущества, имущественных и неимущественных прав, ценных бумаг и долей в уставном капитале юридических лиц. Также может быть приостановлено действие уже принятых решений. Имущество должника может быть опечатано. ЧСИ вправе запретить должнику передавать свое имущество, включая денежные средства, третьим лицам.

Одной из наиболее часто применяемых

мер является запрет на выезд за рубеж. Временное ограничение на выезд вводится после пяти рабочих дней с момента надлежащего уведомления должника и требует санкции суда.

Судебный исполнитель может временно ограничить выдачу или действие лицензий, разрешений и специальных прав, если размер долга составляет или превышает 250 МРП. Одна из распространенных мер – запрет на использование водительских прав, с возможностью их временного изъятия. В некоторых случаях решения судебного исполнителя могут повлиять на профессиональную деятельность должника. Например, может быть приостановлено действие лицензии на оценку недвижимости или на выполнение определенных строительных работ. Для юридических лиц такие меры применяются при задолженности от 1250 МРП.

Временный запрет на пользование собственным имуществом может быть наложен независимо от размера долга и срока исполнительного производства. Чаще всего это касается автотранспорта и денежных средств, в том числе на банковских картах.

По закону, частный судебный исполнитель имеет право самостоятельно определять, какие меры и когда применять к должнику.

Постановление судебного исполнителя может быть обжаловано как должником, так и взыскателем. Срок для обжалования составляет 10 рабочих дней с момента совершения действия (ареста, изъятия и т.д.) или с момента, когда сторона, не извещенная о времени и месте совершения действия, узнала о нем.

Бибигуль ТАЛИМЖАНОВА,
Частный судебный исполнитель
исполнительного округа области
Жетісу

ПРИНУДИТЕЛЬНОЕ ИСПОЛНЕНИЕ СУДЕБНЫХ АКТОВ (РЕШЕНИЯ, ПОСТАНОВЛЕНИЯ, ПРИГОВОРА, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И СУДЕБНЫХ ПРИКАЗОВ СУДОВ)

Задачами исполнительного производства являются обязательное и своевременное исполнение судебных решений, определений и постановлений по гражданским делам и административным делам, приговоров и постановлений по уголовным делам в части имущественных взысканий, а также исполнение в предусмотренных Законом РК «Об исполнительном производстве и статусе судебных исполнителей» от 30 июня 1998 года в случаях решений и постановлений иных органов.

Исполнение судебных решений, определений и постановлений по гражданским и административным делам, приговоров и постановлений по уголовным делам в части имущественных взысканий, (далее судебные акты) производится на основании этих судебных актов, по исполнительному документу к судебному исполнителю в соответствии с законодательством об исполнительном производстве, судебный исполнитель в течение 3-дней возбуждает исполнительное производство и принимает меры по обеспечению исполнения исполнительных документов, одновременно судебным по обеспечению исполнения исполнительных документов (вручается) уведомление об исполнении в адрес должника направляется (вручается) уведомление об административном требовании исполнения исполнительного документа с предупреждением об административной и уголовной ответственности за неисполнение вступившего в законную силу судебного акта.

При исполнении исполнительного документа, судебный исполнитель проверяет наличие денежных средств и банковских счетов, проверяет имущественное положение должника путем направления запроса в регистрационные органы, а также судебный исполнитель выезжает по месту жительства или пребывания. Проверяет наличие имущества в данной квартире (доме) принадлежащей должнику. В случае обнаружения имущества за должником, судебный исполнитель в праве произвести опись имущества и налагает арест с последующей реализацией данного арестованного имущества в счет погашения долга.

В процессе исполнения исполнительных документов часто бывают случаи, когда должник намеренно не исполняет требования исполнительного документа в частных выражается с первого момента поступления исполнительного документа в частных судебных исполнителей, в случае вызова должника который вызывается неоднократно путем направления повестки к судебному исполнителю, должник на вызовы не реагирует.

Далее нередки случаи привлечения должника к административной ответственности за уклонение от исполнения требования судебных актов по ч.1 ст. 669 КоАП РК.

А.Н.НУРАХМЕТОВА,
ЧСИ области Жетісу

СУДЕБНО-ЭКСПЕРТНОЕ ПСИХОЛОГО-ПСИХИАТРИЧЕСКОЕ И СЕКСОЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

Актуальные подходы и значение в современной судебной практике

ПО ИТОГАМ 2024 ГОДА В СТРАНЕ ЗАФИКСИРОВАНО СНИЖЕНИЕ ЧИСЛА ПРЕСТУПЛЕНИЙ ПРОТИВ ПОЛОВОЙ НЕПРИКОСНОВЕННОСТИ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ НА 0,2% — С 876 ДО 874 СЛУЧАЕВ. ОДНАКО ДАННЫЕ ЗА 2025 ГОД ПОКАЗЫВАЮТ, ЧТО ПРОБЛЕМА ПОПРЕЖНЕМУ ОСТАЁТСЯ АКТУАЛЬНОЙ И ТРЕБУЕТ ВНЕДРЕНИЯ НОВЫХ ПОДХОДОВ В ПРИМЕНЕНИИ СПЕЦИАЛЬНЫХ НАУЧНЫХ ЗНАНИЙ.

Сегодня всё чаще перед судебными психиатрами и экспертами ставятся вопросы о наличии у подэкспертных лиц расстройств сексуальной сферы и их возможной связи с совершёнными преступлениями. В таких ситуациях проводится особый вид исследования - судебно-сексологическая экспертиза. Необходимость одновременного решения вопросов вменяемости делает участие психиатра и сексопатолога в таких делах обязательным. Это придаёт исследованию комплексный характер, что позволяет более точно и обоснованно формулировать экспертные выводы. Достоверность полученных результатов обеспечивается сопоставлением данных и мнений специалистов различных профилей. По своей сути, сексологическая экспертиза тесно связана с судебно-психиатрической, поскольку нарушения сексуального поведения часто имеют личностные и психологические основания. Поэтому в практике всё чаще применяется сочетание обоих методов исследования. Процесс сексологического исследования включает несколько этапов: изучение материалов уголовного дела; сбор сексологического анамнеза; оценку психического и физического со-

стояния испытуемого; анализ данных о половой системе и половой конституции. Особое значение имеют сведения о ранних этапах жизни подэкспертного, показания родителей, супругов и партнёров. Также учитываются данные о возможных прошлых привлечении к уголовной ответственности. В работе с такими испытуемыми эксперты нередко сталкиваются с диссимуляцией — стремлением скрыть психические или сексуальные отклонения и представить себя «здоровым». В то же время чрезмерная откровенность в описании сексуальных переживаний может вызывать сомнения в критичности и адекватности восприятия. Подводя итог, специалисты отмечают, что проблема диагностики и экспертной оценки расстройств сексуального предпочтения, включая педофилию, всё ещё находится на стадии активного научного изучения. Это направление требует дальнейших исследований, совершенствования методик и тесного взаимодействия специалистов разных областей — психиатров, психологов, сексологов и юристов.

Анара НУРМУХАМБЕТОВА,
Руководитель отдела СПЭ и СНЭ
института судебных экспертиз по
области Жетісу

АСЫЛ ҚАЗЫНА

ТАЛАП ҚОЮ ТӘРТІБІН САҚТАЙ БІЛСЕ...

Мемлекеттік тіліміздің мәртебесін арттырып, қолданыс аясын кеңейту жолында Тәуелсіздік жылдары ана тілдік кеңістікте көп жағдайлар өзгерді. Ең бастысы егемендіктің елең-алаңында мемлекеттік мәртебеге ие болған тіліміздің қолданыс аясын кеңейте түсуге ықпал ететін құқықтық, заңдық негіздер қаланды. Мемлекеттік бағдарлама да қабылданды. Бұдан басқа да пәрменді шаралар жүзеге асырылуда. Тіл мәселесі кезең-кезеңімен жүйелі шешіліп келеді. Дегенмен, кейбір қолбайлаулар да мемлекеттік тіліміздің қолданыс аясын барынша кеңейте түсуге кедергі келтіріп жатқаны құпия емес. Мәселен, бұл ретте мысал ретінде өзіміздің сот жүйесіндегі мәселені алайық.

«Қазақстан Республикасындағы Тіл туралы» Заңның 13-бабына сәйкес Қазақстан Республикасында сот ісі мемлекеттік тілде жүргізіледі, ал қажет болған жағдайда, сот ісін жүргізуде орыс тілі немесе басқа тілдер мемлекеттік тілмен тең қолданылады. Десек те, әлі де болса соттарда болмашы себептермен іс жүргізу орыс тілінде өтетіні жағдайлар аз емес. Мұнда басты мәселе мынада жатыр. Мәселен, АПК-нің 14-бабына сәйкес сот ісін жүргізу тілі сотқа талап арыз берілген тілге қарай сот ұйғарымымен белгіленеді. Бір іс бойынша іс жүргізу бастапқы белгіленген сот ісін жүргізу тілінде жүзеге асырылады. Ендеше, талап-арызы қай тілде берілсе, іс тек сол тілде жүргізіледі. Ал оның есесіне, іс жүргізу тілін білмейтін немесе жөнді білмейтін іске қатысушы адамдарға сотта аудармашының қызметін тегін пайдалану қамтамасыз етіледі.

Міне, осыған байланысты, әрине, кездесетін қиындықтар туындайтыны да жасырын емес. Мысалы, қазақ тілінде жазылған арызға тіркелген құжаттардың басқа тілде болуы, іс бойынша жасалған сұраныстарға іс жүргізу тілінен басқа тілде жауап берілуі. Мұндай кездерде, арыз берушіге басқа тілдегі құжаттардың аудармасын тіркеу ұсынылады, оған мүмкіндігі болмағанда, аудармашының көмегімен құжаттардың аудармалары жасалады. Немесе, сотқа талап-арызды орыс тілінде беріп, алайда істі сотта қарау барысында талапкердің өзі мемлекеттік тілде түсінік беруді қалайтындарын, ал талап-арызды басқа құжаттар орыс тілінде болуына байланысты ғана сол тілде бергенін айтып жататын жағдайлар да кездеседі. Осының бәрі істі созбалаңға салуға әкеп соғады. Сондықтан әрбір азамат талап қою тәртібін сақтай біліп, өкілдерінің жетегіне ермей өзі білетін ана тілінде арызын толтырса, мемлекеттік тілде қаралатын істердің саны арта түсер еді.

Назым МҰСАБАЕВА,
Сарқан аудандық сотының бас маманы-сот отырысының хатшысы.

ЗАҢ ТАЛАБЫ

БОРЫШКЕРГЕ ХАТ-ХАБАР ЖОЛДАУ ТӘРТІБІ

Жеке сот орындаушысының қызметін әркім әрқалай түсінетіні құпия емес. Өйткені, бұл жайт әсіресе борышкерлер жеке сот орындаушысының әрекеті заңсыз деген желеумен сотқа жүгініп, сот отырысы кезінде айқын аңғарылып жатады. Сондықтан жеке сот орындаушысы жайлы тағы да мағлұматтар бере кетсек артық болмас. Жеке сот орындаушылары ешкімге тәуелді емес. Олар тек қана заңға бағынады, заңның аясында ғана сот шешімдерін жүзеге асыруға тырысады. Жеке сот орындаушылары — мемлекеттің белгілеген міндеттерін іске асырушылар. Бізде сот актісін міндетті түрде орындалу керек деген қағида бар. Егер қандай да бір тұлға мемлекеттің немесе басқа бір адамның құқықтарын шектесе, оны қалпына келтіріп, құқықтарының бұзылуына жол берілмеу керек.

Көптеген борышкерлер біз ешқандай хат-хабар алмадық деп ант суын ішін жата-тыны да белгілі. «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 2 сәуірдегі Заңының 27-бабында Атқарушылық іс жүргізудегі хабархаттар мен шақырулар туралы егжей-тегжейлі баяндалған. Мәселен, онда былай деп атап көрсетілген:

Атқарушылық іс жүргізуге қатысушылар атқарушылық әрекеттер және мәжбүрлеп орындату шаралары туралы хабархатпен хабарландырылады. Атқарушылық құжат дереу орындалуға жататын жағдайларда, сондай-ақ мүлікке тыйым салу және өзге де қамтамасыз ету шараларын қабылдау кезінде сот орындаушысы атқарушылық әрекеттер жасауға және атқарушылық іс жүргізуге қатысушыларды бұл туралы алдын ала хабардар етпей, мәжбүрлеп орындату шараларын қабылдауға құқылы.

Сот орындаушысына не атқарушылық әрекеттер жасалатын жерге шақырулар шақыру қағазын жіберу арқылы жүзеге асырылады.

Хабар-хат немесе шақыру қағазы, егер атқарушылық іс жүргізуге қатысушы немесе оның өкілі өзге мекенжай-ды көрсетпесе, атқарушылық құжатта көрсетілген мекенжай бойынша, атқарушылық іс жүргізуге қатысушының жұмыс орны бойынша оларды алғаны туралы хабарламасы бар тапсырыс хатпен не өзге де байланыс құралдары арқылы жіберіледі не адресатқа қолы қойғызылып табыс етіледі.

Хабарланатын немесе шақырылатын адам уақытша болмаған жағдайда шақыру қағазы немесе хабархат онымен бірге тұратын көмелетке толған жақын туыстарының біріне, жұбайына (зайы-бына) табыс етіледі. Мұндай жағдайда шақыру қағазын немесе хабархатты қабылдаған адам шақыру қағазының немесе хабархаттың түбіртегіне өзінің тегін, атын, әкесінің атын (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе), сондай-ақ адресатқа қандай қатысы барын көрсетеді.

Көрсетілген жағдайларда шақыру қағазы не хабар-хат тиісті түрде жеткізілді деп есептеледі.

Сәлима МАНАТ,
Жетісу облысы атқарушылық округінің жеке сот орындаушысы.

ДТП

ПОЛИЦИЯ НАЧИНАЕТ ФИКСИРОВАТЬ МЕСТА ДТП С ПОМОЩЬЮ ДРОНОВ

ПО СООБЩЕНИЮ ИСТОЧНИКА SPUTNIK, ПОЛИЦИЯ В КАЗАХСТАНЕ НАЧИНАЕТ ФИКСИРОВАТЬ МЕСТА ДТП С ПОМОЩЬЮ ДРОНОВ.

Благодаря этому на дороге движение других авто восстанавливается быстрее, рассказал замглавы МВД Казахстана Санжар Адилов.

Пока это протестировали в Семей: сотрудники не приближались к месту происшествия, отправили дрон, который заснял расположение авто «буквально до сантиметра».

После съемки, сотрудникам дорожной полиции разрешили возобновить движение других авто.

В МВД также показали своих робопсов, которые распознают лица: на видео один из них сделал салют. С ними уже работают в местах скопления людей — на концертах, в аэропорту и т. д. Сейчас в полиции пока только проверяют эффективность роботов.

ЛАУАЗЫМ

ЖЕКЕ СОТ ОРЫНДАУШЫСЫ КОЛЛЕКТОР ЕМЕС

Жеке сот орындаушыларын коллекторлық қызмет өкілдерімен шатастырып, оларды көргенде кірпідей жиырылып, сенімсіздікпен қарайтын борышкерлерді жиі кездестіреміз. Өкінішке орай, құқықтық сауаттары жеткіліксіз болғандықтан ондай азаматтар жеке сот орындаушысымен алғашқы кездесулерден-ақ, өздерін аулақ ұстауға, кездесулерден түрлі себептермен жалтаруға тырысады. Десе де, борышкер сот шешімімен шыққан қарызын міндетті түрде өтейтіні де жете түсіне бермейтін сыңайда болады. Сондай жағдайларда шешімді орындауға мән бермей жүрген, кейбіреуі орындағысы келсе де қасақана созбалаңға салып жүрген жауапсыз жандар түрлі желеулерді алға тартып, жеке сот орындаушысының әрекеттеріне заңсыз деген уәжбен жеке сот орындаушысының өзін сотқа сүйреуді әдетке айналдырғандары да құпия емес. Олардың кейбіреуі қасақана созбалаңға салу үшін шағымданса, екінші біреулері құқықтық сауаттылығының төмендігінен осындай қадамға барып, соттың алдында ғана жеке сот орындаушысы заң шеңберінде әрекет етіп отырғанына көзі жетіп, өкініп жатады. Сондықтан жеке сот орындаушысының кім екенін және ол немен шұғылданатынын тағы да бір рет қысқаша түсіндіре кетуді жөн санадық.

Жеке сот орындаушыларының алғашқы легі 2011 жылы пайда болса да, 2016 жылдың бастап соттардың қызмет көрсету, талап ету туралы құжаттарының басым бөлігі жеке сот орындаушыларының құзырына берілді. Содан кейін барып жеке сот орындаушы қызметіне қарай ойысатындардың саны арта бастады. Аталған институт атап айтсақ, өзін-өзі қаржыландырады. Жеке сот орындаушылары мемлекеттен, яғни бюджеттен жалақы алмайды. Олар мемлекет қазынасына қайтарылған қаржыдан белгілі бір пайызын алып отырады.

Жеке сот орындаушылары ешкімге тәуелді болмаса да олар тек заңның аясында ғана сот шешімдерін жүзеге асырады. Жеке сот орындаушылар өздерінің міндеттерін іске асыру үшін оларға мемлекет заңнамада арнайы өкілеттілікті де берген. Соттың түпкілікті шешімі шықты ма, ол сөзсіз орындалуы тиіс болғандықтан жеке сот орындаушылары да көп жағдайда заңның орындалуы үшін борышкерден мүліктің немесе қарыздың қайтарылуын талап етеді. Заңнамада көзделгендей, борышкер жеке сот орындаушының шақыртуы бойынша барып, оған түсіндірмесін беруне міндетті. Өздерінің табыс көздері, мүліктері жайлы ақпараттарды жасырмай, бұрмаламай ашық айтуы тиіс. Өкінішке орай, егер бұл талаптарды орындамса ЖСО әрине, азаматқа күштеп сот шешімін орындата алмайды. Бірақ орындату үшін заңмен рұқсат етілген мүмкіндіктерін пайдаланып, ықпал етуге тырысады.

Айгерім АСБЕКОВА,
Жетісу облысының жеке сот орындаушысы.

ЖАСТАРДЫ ЖЕҢІСКЕ ЖІГЕРЛЕНДІРЕТІН АРҚЫН КЕЗДЕСУ

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА ОЛИМПИАДА ЖҮЛДЕГЕРЛЕРІ МЕН ЕЛІМІЗДІҢ ТАНЫМАЛ СПОРТ-ШЫЛАРЫ ЖАСТАРМЕН КЕЗДЕСТІ. БҰЛ КЕЗДЕСУ «БҰҚАРАЛЫҚ СПОРТ - БОЛАШАҚ ЖЕҢІСТЕРДІҢ БАСТАУЫ» СПОРТТЫҚ ІС-ШАРАСЫНЫҢ АЯСЫНДА ӨТКІЗІЛДІ, - ДЕП ХАБАРЛАЙДЫ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.

Атап айтқанда, осы күні Талдықорғандағы «Жастар» спорт сарайына Олимпиада жұлдыздары Ермахан Ибраимов, Ольга Шишигина, Юрий Мельниченко, Евгений Яровенко, Сергей Котенко, Мәулен Мамыров, Владимир Вохмянин, ел футболшының аты аңызға айналған қақпашысы Құралбек Ордабаев және басқа да спорт саңлақтары келді. Бұқаралық спорттың насихаттау, жастардың саламатты өмір салтын ұстануға және дене шынықтыруға деген қызығушылығын ояту мақсатында ұйымдастырылған кездесуге облыстағы балалар және жасөспірімдер спорт мектептерінің тәрбиеленушілері, жаттықтырушылары, жалпы білім беретін мектептердің спорт үйірмелеріне қатысатын оқушылары мен ата-аналар қатысты.

Шараның ашылуында сөз сөйлеген облыс әкімі Бейбіт Исабаев қонақтарға жылы тілегін білдіріп, Мемлекет басшысының бұқаралық спортқа маңыз беру туралы тапсырмасына сәйкес аталмыш шараның өткізіліп отырғанын жеткізді.

- Жетісудың жас спортшылары, сіздердің алдарыңызда Олимпиада чемпиондары отыр. Бір кездері олар да сіздер сияқты үлкен арманға ұмтылған жас бала болған. Бүгінде біздің олимпиадашылардың үлгісі сіздерге мықты мотивация болады, өмірлік өнегесі мен еңбекқорлық қасиеттері сіздердің жүректеріңізге жігер мен жалын ұялатады деп сенемін! - деді Б.

Исабаев.

Мұнан соң қонақтар кезекпен сөз алып, жас спортшыларға ақыл-кеңестері мен тілектерін білдірді. Спортшыға керекті басты қасиеттерді атап, шаршамай еңбектенуге шақырды. «Бүгін осы залда отырған балалардың ішінен бәлкім 5-10 жылдан кейін Әлем чемпионы, Олимпиада жүлдегері шығуы әбден мүмкін. Біз де үлкен жеңісті бала күнімізден армандадық. Серік Қонақбаев, Шәміл Серіковтерді теледидардан көріп, сол кісілерге өліктеп өстік. Жай армандап қою аз, ең бастысы тер төгу керек. Бұл жолда ең үлкен қарсылас – өзің. Өзің, өзінің жалқаулығын жеңген адам міндетті түрде чемпион болады», - деді бокстан Сидней Олимпиадасының чемпионы Ермахан Ибраимов.

Ал Мәскеудегі Олимпиада ойындарының чемпионы, ватерполшы Сергей Котенко: «Бүгін сіздердің алдарыңызда спорттың қай түрінен болсын жеңістің шыңына шыққан азаматтар келіп отыр. Қай-қайсысынан да үлгі алуларыңызға болады. Жалпы жүрегің қалайтын спорттың түрімен айналысу керек, сонда нәтиже шығады. Қазір тегін секциялар көп, спортпен айналысуға барлық мүмкіндік жасалған. Сондықтан мықты спортшы болу ең бірінші өздеріңе байланысты. Жетісу жері - бұрыннан мықты спортшыларымен танылған өңір. Алдағы уақытта да осы өлкеден әлемді мойындататын чемпиондар шығады деп ойлаймын», - деді ол.

Бұдан әрі кездесу жасөспірімдердің спортшыларға өздерін қызықтырған сауалдарын қойып, пікір алмасуымен жалғасты. Спорт жұлдыздары бокс қолғабы, футбол добы сияқты спорттық құралдарға өз қолтаңбаларын қойып, балалармен бірге естелік суретке түсті.

Балалар да бүгінгі шарадан алған әсері ерекше екенін айтты. - Өзім Талдықорғандағы №18 мектепте 6-сыныпта оқимын. Екі жылдан бері жүзүмен айналысамын, оған қоса үстел теннисі үйірмесіне барып жүрмін. Маған спортпен айналысқан ұнайды. Бүгін Олимпиада чемпиондары келеді деген соң оларды жүзбеге жүз көріп, спорттағы өмірі туралы тыңдауға келгенмін, келгеніме қатты қуанып отырмын. Ол кісілердің жеңіс жолындағы түрлі оқиғаларын, жаттығудағы табандылықтарын туралы әңгімелерді өз ауыздарынан естідік. Егер болашақта спортшы болуды таңдасам, осы

кісілер сияқты чемпион болғым келеді, - дейді Рамазан Жұмабек.

Атап өтсек, облыстың аудан-қалаларындағы 23 спорт мектебінде 23 мыңнан астам тәрбиеленуші спорттың 61 түрімен шұғылданады. Ал өңірде дене шынықтыру және спортпен айналысатын адамдар облыс халқының 42 % құрайды. Жалпы осы жылдың басынан бері өңір спортшылары республикалық және халықаралық деңгейлі жарыстарда 1 мыңнан астам медаль жеңіп алған.

Бұл әсерлі кездесудің жалғасы «Жетісу» стадионындағы арда-

гер спортшылардың ойынына ұласты. Матчтың басталу алдында сөз сөйлеген облыс әкімі Бейбіт Исабаев өңірге арнайы келген қонақтарға ризашылығын білдіре келе: «Бүгінгі кездесу – бұл тек спорт ардагерлерінің достық матчы ғана емес, түрлі буын өкілдерін біріктіретін мүмкіндік. Өйткені спорттың тілі бәріне ортақ. Қадірлі

Мұнан соң ардагерлер спортшылар Қазақстан Ұлттық құрамасы мен Жетісу құрама әуесқой командалары сапында футбол алаңына шықты. Атап айтқанда, республикалық команданың құрамында жоғарыда аты аталған футболшылармен қатар Ваит Талғаев, Сергей Волгин, Берік Арғымбаев, Асқар Қожабергенов және басқа да ардагерлер, ал об-

лыс командасында облыс әкімінің орынбасары Диас Есдәулетов, облыстық дене шынықтыру және спорт басқармасының басшысы Ұлан Рысқұл, «Жетісу» ФК бас жаттықтырушысы Самат Смаков, «Жетісу» ФК директоры Марк Гурман және басқа да азаматтар болды. Жолдастық кездесу 2:2 есебімен тең аяқталды.

Қос командаға да медальдар табысталды, ал Қазақстан ұлттық құрамасына ойынның Кубогы берілді.

Суреттерді түсірген: Д.Ерофеев, Р.Темірғали

КӨҒАЛДАҒЫ ХОККЕЙ

ЕРЛЕР АЛТЫН ТҰҒЫРҒА КӨТЕРІЛСЕ, ҚЫЗДАР ҚОЛАҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗДІ

Өзбекстан астанасы Ташкент қаласында көгалдағы хоккейден Орталық Азия чемпионаты өтті. Ауқымды додада Қазақстан, Гонконг, Индонезия, Өзбекстан, Қырғызстан және Тәжікстан құрамалары өзара бақ сынады.

Бұл бәсекеде Қазақстан ұлттық құрамасы сапында өнер көрсеткен Жетісу облысының спортшылары ел намысын абыроймен қорғап, тамаша нәтижеге қол жеткізді.

Айта кетсек, Еліміздің атын асқақтатқан құраманың 100 пайыздық құрамы жетісулық спортшылардан жасақталғанын айрықша мақтан етеміз.

Чемпионат нәтижесінде ерлер командасы алтын тұғырға табан тіресе, әйелдер командасы III орын иеленіп, қола жүлдегер атанды. Бұл жетістіктер Қазақстанда көгалдағы хоккей спорт түрі жақсы дамығанын және оның мәртебесі жоғары деңгейде екенін тағы бір мәрте паш етті.

Жетісу облысының дене шынықтыру және спорт басқармасы

спортшылар мен бапкерлерді шын жүректен құттықтай отырып,

жерлестерімізге жаңа белестер мен халықаралық жеңістер тілейді!

БАЙҚАУ

«Алатау» газеті мектеп оқушылары арасында Тәуелсіздігіміздің бастамасы болған Желтоқсан оқиғасы туралы шығармаларға БАЙҚАУ ЖАРИЯЛАЙДЫ.

Материалдар 27-ші қазаннан 8-ші желтоқсанға дейін қабылданады.

Қорытындысы 12 желтоқсанда жарияланып, марапаттау 19 желтоқсанда редакцияда өтеді.

Редакцияның эл/поштасы: alatau.offset@mail.ru
Электронная почта редакции:

Байланыс телефондары: 8 (776) 970 07 18;
Контактные телефоны: 8 (776) 529 44 08

КОНКУРС

Газета «Алатау» ОБЪЯВЛЯЕТ КОНКУРС среди школьников на лучшие творческие работы, посвященные событиям Декабря 1986 года, ставшие началом нашей Независимости.

Материалы принимаются с 27 октября по 8 декабря.

Итоги будут подведены 12 декабря, а торжественное награждение состоится 19 декабря в редакции газеты.

Құс патшасы	Күйеудегі қыздың елжұрты	Талап-... өтініш	Отанына оралған	Мақсатты ой, көңіл	Герман ұлты	Түс Цирк алаңы	Ай аты	Поляк мырзасы	... халық (бұқара)	Краснодар-ғы қала, курорт	Тиеу, жүкті салу	...-мөте	Мал баласы Толғау		
Айғақ, себеп	Ииссу		Батыр	Иран		Көне Египет құдайы Гектар	Сұйық көже	Серт			Тау текесі	Дағыстан футбол клубы			
				Еске алу жанры	Түркімен ақшасы			Өшекейлі киіз	Оқулық баспасы				Қазбалы байлық		
Терме орындаушы						Айыр Серт		У-ду		Әскер қатары	Апта				
			Тағам		Косметикалық май	Мордюкова			Асықтың жатысы	Киноға кіру құжаты					
... ұшақ вертолет		Жады	Телеарна			Романс		Науқас		Мейрамхана	Қазақ феодалы	Итті шақыру сөзі	... іші-өнер кеніші	Бірінші жақ	Ныспы
Сынақ	Хамит ... ақын		Менмен	Шекіспей бекіспейді		Нота		Қисса	Таң шапағы	Бейбітшілік орыс.	Еп				Қасиетті қала
				Аңыз (орыс) Мол				Ынта		Француз «иесі»	Арынбасарова актриса	Бүкіл дүние ...-при			
		Ким Чен ...				Аудан басшысы	Рынок			ТМД (орыс)		Тату ант.	Атау септік сауалы		
Қытай флейтасы		Аспан			Екі бес	Аңызда қалған егін		Нота	Жамбыл					Дача (қаз)	
				Бытыра		Дағыстан халқы	Рұқсат ант-м Тілек, мақсат		Қой үйірі				... ля ви		
Егіс алаңы	Ақша, төлем		Көлденең өлшем Жасырын қойма		Шолпан-...			Брюс ...	Жарақат орыс				Келісу		Жоқ орыс
Кай Юлий ...	Жаңа ... ел				Шырша орыс	Үйдегі монша			... болу (аң-таң)		Залал				
					Мұнай өлшемі			Ара өнімі	Сұмырай келсе ... қат	Мысыр өзені		Үлкен шеше			
... Васильева актриса				Жапон айқасы				Тамақ өтетін жер	Аздау	 	... заман	Отқа түтетін емдік есімдік			
	Бауыр сөлі Құрғақ шарап	На-...	Секіріс ұраны			Атақты канада хоккейшісі		Ақталған тары		Су мен лай тасқыны	Кемістік, мін	Кіші жүз руы			Өзеннің ең жіңішке тұсы
							Пайдалы ақыл				Шайыр			Тұрпайы	
Көлік орыс Помидор сырты			Мәлім ... ля ви			Жасы кіші, іні		Су көлігі			Өткір көзді				
Лазерлік таспа		ҚР орыс газеті	Масхадов					Италия астанасы	Еңбек-қор жануар	Екінші әйел	Ау			Жастар журналы	
Каддафи елі					Жүгіріс	Көлемді, үлкен			Бинго		Құлын-дамаған бие Тартыс	Тыс, ішке қарсы			
			Брезент жапқыш		Ырықсыз от	Кетчуп		... шығару				Автомат		Икем	Соққы орыс.
Көкөніс	БҰҰ (орыс)			Саяси серке				«... мүшке-тера»	Жамбыл обл. қала					Жетісу өзені	Қалай? орыс
«Одиссеяның» авторы Алау					Поп-музыка		Шипа	Жас ағаш			Одағай				
	Жылы сырт киім			Ұйқыңды аш	Жалдау			Ер есімі				Қарын ортасындағы шұңқыр	Ақ пен қара қосылған		
			Ауыздағы қару			Финн елі			Жылға			Аяқ киім Белек, өзгеше			

Тарату аумағы: Қазақстан Республикасы

Құрылтайшы: Ырым КЕНЕНБАЙ

Баспахана директоры
Бақберген ТУКИБАЕВ

Редакция алқасы:

Гүлнұр БАЙМҰХАН – редактордың орынбасары
Нұрилла САЙДАҚҰЛОВА – тілші

Бас редактор
Баян ТАҢАТАРОВА

Кезекші редактор: Г. БАЙМҰХАН

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru
Сайты: alatau_gazeti
Газет 07.08.2000 жылдан бастап қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет - жұма күні шығады.

Таралымы 2700
Тапсырыс № 1081

Индекс 15534